

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER KONINKLIJKE VEREENIGING „OOST EN WEST”

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging be- draagt f 5.—'sjaars (minimum) met inbegrip van kosteloze toezending van het Koloniaal Weekblad. (Voor de overzeesche gewesten en het buitenland f 6.— per jaar).

ATTENTIE.

Het Algemeen Secretariaat der Vereeniging is gevestigd te 's Gravenhage, Smidswater 10 nabij het Korte Voorhout; daaraan is verbonden een Leeskamer, toegankelijk voor de leden der Vereeniging.

WERFT LEDEN!

Een ieder, die vóór 1 Januari 1934 twee leden aanbrengt, wordt, als premie, een ex. van het prachtige Gedenkboek aan de Intern. Kolon. Tentoonstelling, Parijs 1931 gratis aangeboden.

INHOUD: Agenda. — Studie-Commissie van „Oost en West”. — Het gouden feest van de Rotterdamsche Lloyd. — Het Mantsjoerische Probleem. — Mevrouw L. J. Hissink—Snellebrand † — Jaarverslag. — Uit vervlogen dagen. — Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschriften. I. Uit de Europeesche Pers. — II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche Pers. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Suiname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Mededeelingen. — Met pensioen. — Mutatiestaat van 14 tot 21 Juni 1933.

AGENDA

voor de Jaarl. Algem. Vergadering te

Amsterdam (Schiphol) op Woensdag 12 Juli e.k.

1. Opening;
2. Notulen vorige Algem. Vergadering (Zie K. W. 7 Juli '32, no. 27);
3. Jaarverslag 1932. Rekening en verantw. '32, met rapport Verificatie-Commissie en Begroting 1933. (Zie K. W. 16 Maart '33, no. 11; voor de Begroting het no. van 6 April d.a.v. no. 14);
4. Benoeming Commissie nazien jaarrekening 1933;

Voorgesteld worden de H.H. G. W. Erfmann, J. W. van Aalst Jr. en C. Poortman (plaats- verv.), die zich daartoe bereid verklaard hebben;

5. Voorziening vacatures in het Hoofdbestuur; De aftredenden zijn de H.H. J. C. Baars

(Apeldoorn), H. P. Deinum (Haarlem), Prof. mr. G. J. Nolst Trenité (Amersfoort), Dr. H. H. Zeijlstra Fzn. (Deventer) en Jhr. dr. C. G. S. Sandberg (Den Haag), welke heeren als eersten op de gestelde dubbel- tallen geplaatst, door het Hoofdbestuur, als zoodanig, overgenomen zijn en wier herbe- noeming door de Algem. Vergadering dient bekrachtigd te worden. Met dit voorbehoud, dat ten aanzien van den heer Sandberg het volgende dubbeltal opgemaakt is: 1. C. J. Feith, oud-Resident en J. C. Baudoin. Door uittreden op 1 Januari '33 van het lid voor Arnhem (Mr. J. Huges) is tusschentijds benoemd geworden de heer Prof. ir. J. Klopper, terwijl door de oprichting der nieuwe afdelingen Leeuwarden en Zwolle onderscheidenlijk benoemd zijn de H.H. Dr. W. A. Wiemer en J. Kramer, welke drie be- roeringen aan de goedkeuring der Algem. Vergadering worden onderworpen;

6. Bepaling plaats volgende Algemeene Ver- gadering;
7. Rondvraag en Sluiting.

Programma dagindeeling.

Tusschen 10 u. en 10.50: Samenkomst in Cafè- Rest. van Mastwijk, Zocherstraat 70, hoek Amstelveensche weg (met lijn 1 van het Cen- traal Station, met lijn 6 van Weesperpoort);

- 11.00 u. Vertrek per boot naar Schiphol;
- 11.30 u. Aankomst op Schiphol;
- 12.00—1.00 u. Vergadering;
- 1.00—2.00 u. Gemeenschappelijk noenmaal in het K. L. M. restaurant;
- 2.30—4.00 u. Excursie op Schiphol, onder des- kundige leiding *);
- 4.15 u. Vertrek van Schiphol;
- 4.45 u. Aankomst te Amsterdam.

Kosten voor een lid f 2.50 met dien ver- stande, dat hij/zij slechts f 1.— (een gul- den) behoeft te voldoen, komende f 1.50 ten laste der algemeene kas.

Kosten voor een huisgenoot of introducé(e) f 2.50 per persoon.

Zij, die aan den tocht wenschen deel te nemen, gelieven uiterlijk 4 Juli e.k. met duidelijke opgave van het aantal deelnemers(sters) het verschuldigde bedrag te gireeren op no. 14574 van de Kon. Ver. „Oost en West”, Smidswater 10, Den Haag.

Treinenloop van de meest verwijderde af- deelingen, af:

	Vertrek	Aank.	A'dam
			C. S.
Groningen	7.13	10.37	
Leeuwarden	7.04	10.37	
Zwolle	8.50	10.37	
Deventer	8.09	9.47	
Arnhem	8.43	10.27 (W.P. 10.12)	
Nijmegen	8.05	10.08 (via Kesteren)	
Apeldoorn	8.30	9.47	
Bergen op Zoom	6.48	10.29	
Breda	6.53	9.34	

*) Er zal gelegenheid bestaan korte vliegtochten te maken.

De Algemeene Secretaris,
VAN DER BRUGH.

Studie-Commissie van „Oost en West”.

I. Gratis voorlichting inzake studie en/of huisvesting voor jongelieden uit Oost- en West-Indië.

II. Bij betaling van f 15,— per jaar door- loopend toezicht en/of volledige z.g. voogdij- schap, omvattende o.a.:

- a. afhalen van boot of trein;
- b. zorg voor voorloopige en/of definitieve huisvesting;
- c. volledige behartiging van studiebelan- gen;
- d. financieel beheer.

Nadere inlichtingen bij den Eersten Ge- delegeerde W. Meijer, Daguerrestraat 9, Den Haag.

Het Gouden feest van de Rotterdamsche Lloyd.

De versterking van den band tusschen Moederland en Koloniën.

Op 15 Juni j.l. was het vijftig jaar geleden, dat de „Rotterdamsche Lloyd” werd opge- richt. In de dagbladen werd over dit scheep- vaartjubiläum reeds het een en ander geschre- ven; ook op deze plaats wenschen we er bij stil te staan. Immers, hoeveel Lloyd-vrienden tel- len wij niet onder onze lezers, onder de leden van onze Vereeniging? De Lloyd-vrienden zijn zij, die een of meer reizen met de mooie sche- pen van de Rotterdamsche Lloyd hebben ge- maakt. Zij bewaren de aangenaamste herinne- ringen aan deze reizen, herinneringen die zoo vaak nauw verbonden zijn aan de indrukken, welke men heeft bewaard van zijn verblijf in het tropische land. De Lloyd is een „factor” in het leven van den Indischman. Met de „Neder- land” vormt de „Lloyd” immers de brug over zee tusschen het oude land en tropisch Neder- land.

De geschiedenis van dit Rotterdamsche scheepvaartbedrijf vormt een belangrijk hoofd- stuk in onze nationale en koloniale historie. Zij brengt vele momenten van bezielende groot- heid. De pionier van het bedrijf was de heer W. Ruys J. Dzn. Zijn werk werd door de zoons en kleinzoons met energie voortgezet. Wanneer wij het fraaie gedenkboek lezen, dat de Lloyd- directie bij gelegenheid van dit Jubileum heeft doen verschijnen, dan vinden wij ook vooral groote waardeering geuit voor het werk van de heeren W. en D. T. Ruys. Zij hebben den band tusschen moederland en koloniën krach- tig versterkt en zij hebben medegewerkt om de positie van Nederland in het Verre Oosten in niet geringe mate te bevestigen.

Van den goeden geest, welke in het groote en veelomvattende Lloyd-bedrijf heerscht, getuigen de hartelijke woorden, welke op den her- denkingsdag gesproken werden.

Aan dien aangename geest, — die van den éat-major uitging en iedereen op het schip, in dienst van de Lloyd, bezielde —, zal ook ieder onzer, die met een schip van de Lloyd reisde, de beste herinneringen hebben.

Niet alleen de land- en tuinbouw, waarover wij herhaaldelijk lezen, doch ook de scheep- vaart maakt een crisis door, welke vele maats- chappijen nauwelijks te boven zullen komen. Reden tot blij feestvertoon is er dus voor een

scheepvaartmaatschappij niet, al neemt zij die voorname positie in ons bedrijfsleven in, zooals de „Rotterdamsche Lloyd” bekleedt. Toch heeft men, terecht, gemeend, dat zulk een belangrijk feit, als een gouden-jubileum niet geheel onopgemerkt voorbij mag gaan. Opgemerkt mag dan in de eerste plaats worden het reeds genoemde Gedenkboek, rijk geïllustreerd samen gesteld door wijlen den heer A. Hoynk van Papendrecht en dat den titel draagt: „De zeilvloot van Willem Ruys J. Dzn en de Rotterdamsche Lloyd”.

Al vertoont het eerste vennootschapsjaar eenzelfde beeld als de laatste van de vijftig jaren, waarin de ongunst der tijden zich duchtig laat voelen, toch kan met voldoening en dankbaarheid de loop der zaken in de daartusschen gelegen jaren herdacht worden, jaren weliswaar, welke voor- en tegenspoed brachten, maar waarin de voorspoed toch ontegenzeggelijk overwegend is geweest. In de afgelopen halve eeuw heeft de Rotterdamsche Lloyd zich uit het zeilvaartbedrijf van Willem Ruys J. Dzn. mogen ontwikkelen tot een van de grootste scheepvaartbedrijven van het land, op hetwelk de taak rust, tusschen de belangrijke havenstad Rotterdam en Insulinde een veertiendaagse gemeenschap te onderhouden en in samenwerking met de Maatschappij „Nederland” een wekelijkschen mailldienst, welke aan de hoogste eischen voldoet. Bovendien zijn tusschen Nederland en Indië belangrijke diensten met vrachtschepen tot stand gebracht. Ook in andere richtingen en op andere oceanen vertoonde zich de Lloydvlag, zoodat de handel van Nederland en Koloniën daar baat bij vond. Vele werven in Nederland hebben dikwijls volop werk gehad, door de schepen te bouwen, welke onder deze vlag de zeeën zouden bevaren. Vele duizenden hebben op die Lloydbooten werk gevonden en vele duizenden hebben werk gevonden aan de kaden, waar de schepen losten en laadden, zoowel hier te lande als in Indië.

Het ontstaan van de N. V. Rotterdamsche Lloyd viel moeilijk te beschrijven, zonder het bestaan en ook het ontstaan van haar voorgangster, de Stoomboot Reederij Rotterdamsche Lloyd te schetsen. Deze stoombootrederij had weer haar ontstaan te danken aan het initiatief van een Amsterdamschen cargadoor, die zijn bedrijf te Rotterdam voortzette. Vandaar dat voor het „Gedenkboek” de titel „De Zeilvloot van Willem Ruys Jan Daniëls zoon en de Rotterdamsche Lloyd” werd gekozen.

De geschiedenis van de „Rotterdamsche Lloyd”, voortgesproken uit verschillende andere reederijen, heeft een niet minder interessante voorgeschiedenis, welke ook ruim een eeuw oud is.

Het gedenkboek opent dan met een reclameplaat van 50 jaar geleden, voorstellend de „Batavia” in volle zee, een stoomschip met zeilvermogen. Daarna volgt de vrijwel geheel nieuw ontdekte geschiedenis van de cargadoorsfirma's Jacob van Ulphen (1828—1830) en van Ulphen en Ruys (1830—1848).

„In den zomer van 1828 associeerden zich twee jongelieden met het doel in Amsterdam een cargadoorsfirma te vestigen, zoo zegt het gedenkboek. De oudste van hen was de twintigjarige Jacob van Ulphen, zoon van wijlen den Amsterdamschen cargadoor Johannes Jacobus van Ulphen, een Groninger van geboorte, en van Johanna Geertruida Smit, een Amsterdamsche. De andere associé was de negentienjarige Willem Ruys, de vierde van de zeven zonen van Jan Daniël Ruys, die eerst te Nederhorst den Berg en te Ipendam predikant was geweest en sedert 1808 te Ouderkerk aan den Amstel stond, en van Maria Elizabeth Kruseman”.

Nadat de beide compagnons ruim vijf jaar hadden samengewerkt, besloten zij om, tot meerdere uitbreiding van hun bedrijf, ook in Rotterdam een cargadoorskantoor te openen. Willem Ruys kwam aan het hoofd van het

nieuwe kantoor te staan en zijn plaats in het Amsterdamsche kantoor werd ingenomen door Jan van Ulphen, die met ingang van 1 Januari 1834 als derde compagnon in de zaken werd opgenomen. Opmerkelijk is, dat in beide steden de naam der cargadoorszaak bleef van Ulphen en Ruys.

De heer Willem Ruys ging te Rotterdam aan de Noordzijde van den Haringvliet M 81 wonen, het vierde huis westwaarts van de Hooimarkt af, thans gemerkt No. 7. Daar vestigde hij ook het nieuwe kantoor.

In een volgend hoofdstuk geeft het boek de geschiedenis van de voortzetting der cargadoorszaken te Rotterdam.

Zij gingen zich, behalve met cargadoors- en expeditiezaken ook bezig houden met het reeden van schepen en wel die, waarover W. Ruys J. Dzn de directie had. Immers Willem Ruys was boekhouder van verschillende reederijen, welke Oost-Indiëvaarders uitrustten.

Het aantal zeilschepen nam gestadig toe. Wij vinden van vele dezer schepen interessante uitvoerige beschrijvingen in het gedenkboek.

Bij Koninklijk besluit van 15 Juni 1883 werd goedkeuring verkregen op de statuten van de N.V. „Rotterdamsche Lloyd”, waarvan de directie werd opgedragen aan Wm Ruys en Zonen. Het kapitaal was bepaald op 8 miljoen gulden en werd gedeeltelijk ingebracht door een negental stoomschepen.

In deze vijftig jaren is de Rotterdamsche Lloyd steeds gegroeid.

Het kapitaal bedraagt thans 30.000.000 gulden, zoo lezen wij in de bijlagen; het reservefonds is gestegen tot 16.000.000 gulden; de reserve voor afschrijving tot 10.000.000 gulden; de kostprijs der vloot steeg van 4.033.000 gulden tot 126.025.93 gulden in 1931. Na afschrijving van 67.050.930 gulden bleef een bedrag van 58.975.000 gulden als boekwaarde over.

Dit zijn cijfers van beteekenis. De beteekenis van de Rotterdamsche Lloyd is niet alleen voor de haven van Rotterdam zeer groot, — de Gemeente ontvangt aanzienlijke bedragen aan haven- en kadegelden en ruim 3500 personen vinden er een bestaan —, doch ook voor geheel Nederland.

Vele handelaren, winkeliers, fabrikanten, niet het minst de Nederlandsche scheepsbouwrijverheid hebben groote belangen bij het bestaan van deze groote scheepvaartmaatschappij.

Voor honderduizenden is er gebouwd op tal van werven, waarvan de Rotterdamsche en Vlissingse werven groote bedragen hebben ontvangen.

Doch ook naar het buitenland en Indië zijn groote bedragen gevloeid aan inkoop van brandstoffen, zooals katoen, stookolie, salarissen en haven- en kanaalgelden.

Alleen deze kleine opsomming schetst reeds de beteekenis in het economische leven van deze maatschappij, welke men daarom alleen reeds allen voorspoed mag toewenschen.

Op de op 15 Juni j.l. op de „Indrapoera” gehouden druk bezochte en geanimeerde receptie werd de Lloyd-directie van vele zijden een bloeiende toekomst toegewenscht. Wij hebben vertrouwen in die toekomst, wanneer wij de energie en het inzicht nagaan waarmede de directie in deze moeilijke tijden het bedrijf leidt.

Het Dagelijksch Bestuur van onze Vereeniging, vertegenwoordigd door zijn Voorzitter en Secretaris, heeft de receptie op de „Indrapoera” bijgewoond en daarbij doen blijken van de hartelijke gevoelens welke in onze Vereeniging leven voor de groote onderneming, die, — als zij, maar op een zoo geheel andere wijze —, den band tusschen Nederland en Indië steeds meer versterkt. Maar ook op deze plaats willen wij de Lloyd-directie nog gelukwenschen met haar gouden feest, al zijn de tijden waarin deze herdenking valt, moeilijk en onzeker.

Wij denken aan de woorden, waarmede Bernard E. Ruys zijn rede op den morgen van den herdenkingsdag, uitgesproken voor het verzamelde personeel, besloot:

Wij willen met u allen kampen tegen een ongunstige moesson en den moed niet laten zinken....

Houdt moedig zee!

Paedologisch Instituut

Valeriusplein 11
AMSTERDAM

INRICHTING VOOR OBSERVATIE VAN MOEILIJKE EN ACHTERLIJKE JONGENS
Geeft na 4—8 weken observatie paedagogisch advies aan ouders en voogden omtrent geplaatste pupillen

Directeur: Prof. Dr. J. WATERINK
Medisch adviseur: Prof. Dr. L. v. D. HORST
Verpleeggeld f 3,50—f 4,50 per dag 5101

Kleding Meubelen Tapijten enz.
in 12 MAANDEN zeer discrete behandeling
DE CENTRALE WARENMAAGAZIJNEN
N.Z. VOORBURG WAL 312 - AMSTERDAM
Roos & van der Kolk
GED. BURG WAL 45 DEN HAAG

5029

Abonneert U op:
en
Adverteert in:
Het Katholieke Dagblad van
Den Haag en Omstreken
De Residentiebode
Torenstraat 27 - Den Haag
Telefoon 116120 539 4

WIJNEN en GEDISTILLEERD
Fa. G. J. v. GILS
Nachtegalstraat 58 — Tel. 12173
UTRECHT 5402

Uitzending van Diners
L. S. Stelt U prijs op een goed bereid diner?
Bestelt Uw maaltijden dan bij: 5297
Firma H. J. Los Telef. 556389
b.g.g. 555345
waar alles met eerste klas ingrediënten wordt bereid.
Berkenboschblokstraat 2 — Scheveningen
Vluggende bediening. Concurrerende prijzen.

Passage 82 - PATO-W.S.M.
Tel. 115384 Tel. 396033 5292
**Luxe Touring-Cars voor
elk gewenscht gezelschap**

Het Mandsjoerysche Probleem.

Wij ontvingen van het Japansche Gezantschap te 's-Gravenhage een tweetal geschriften n.l.:

1e een „Résumé van de opmerkingen der Japansche Regeering betreffende het Rapport van de Commissie van Onderzoek, ingesteld bij de Resolutie van 10 December 1931 van den Volkenbondsraad" (November 1932) en

2e een „Korte Beschouwing over het Mandsjoerysche Probleem" — Japans zaak in het Chineesch-Japansche Geschil voor den Volkenbond, beide uitgegeven door de Japansche Delegatie bij den Volkenbond te Genève in 1933.

Deze netelige zaak, welke niet alleen voor de ontwikkeling van de toestanden in het Verre Oosten, maar ook voor de handhaving van den Wereldvrede, zoo uitermate gewichtig is, wordt geregeld behandeld door onzen Medewerker voor de rubriek „Uit den Verren Vreemde".

Overtuigd van de belangstelling, die de lezers van ons orgaan ook in dit probleem stellen, nemen wij hieronder uit het eerstgenoemde geschrift de acht stellingen over, die voorkomen in Hoofdstuk V. „Gevolgtrekkingen", terwijl daarna een uittreksel wordt gegeven uit een in het 2e geschrift voorkomende, bij monde van den Leider van de Japansche Delegatie, den heer Yosuke Matsoeoka, uitgesproken verklaring van de Japansche Regeering in de Volkenbondsvergadering, nadat deze vergadering, met bijna algemeene stemmen (1 stem tegen, die van Japan en 1 onthouding, die van Siam) het vorengenoemde Rapport had aanvaard. Tot besluit volgt dan nog een uittreksel uit de Afscheidswaarden van den heer Matsoeoka, aan den vooravond van zijn vertrek uit Genève (25 Februari 1933).

Beide geschriften zijn bovendien op de leestafel bij het Algemeen Secretariaat onzer Vereeniging, Smidswater 10, den Haag, nedergelegd, ter kennisneming van onze leden.

Redactie Kol. Weekblad.

Stellingen.

1. China is sinds de revolutie van 1911 vervalten tot een staat van verwarring, grenzende aan anarchie, waarin op 't oogenblik geen verandering te bespeuren valt; zoolang er een dusdanige toestand bestaat, kan China beschouwd worden in een staat van nationale ontbinding te verkeer en is het onder de gegeven omstandigheden absoluut onmogelijk te zeggen wanneer China een blijvende krachtige regeering zal kunnen bezitten, indien we tenminste de mogelijkheid daarvan voor een oogenblik aannemen.
2. Daar er inderdaad zulke toestanden heerschen in China, kunnen het leven en de eigendommen van onderdanen geen voldoende bescherming ontvangen; de laatste jaren is de toestand nog verergerd door den met grooter kracht gevoerden binnenlandischen strijd en door de werking van de zogenoemde „revolutionnaire" buitenlandische politiek van de Kwomintang, die tegen vreemde mogendheden gericht is.
3. Dientengevolge hebben vreemde mogendheden steeds nog buitengewone bevoegdheden en voorrechten genoten in China, die men nergens meer aantreft in de wereld, zooals exterritoriale rechtspraak en pachtgebieden, het handhaven van garnizoenen en het permanent stationneeren van oorlogsschepen in binnenlandsche wateren.
4. Terwijl alle vreemde mogendheden, die belangen bezitten in China, geleden hebben van den toestand van anarchie en de anti-vreemdelingen politiek van China, heeft Japan zeer zeker het meeste geleden.
5. Japan staat in de nauwste relatie tot Mandsjoerije, zoowel uit een geografisch als uit een historisch oogpunt; het bezit in deze streek belangrijke verdragsrechten benevens uitgebreide economische belangen, terwijl

een groot aantal Japanners daar gevestigd is; bovendien is het de quaestie van Japans eigen nationale veiligheid, die maakt, dat Japan, zoowel uit een politiek als strategisch oogpunt, een vitaal belang heeft bij Mandsjoerije: kortom, Japans positie in Mandsjoerije is een uitzonderingspositie, een positie zonder weerga in eenig ander deel van de wereld.

6. Gedurende de laatste jaren hebben de vroegere Mandsjoerysche gezaghebbers hun toevlucht genomen tot verschillende intriges, met het doel deze speciale positie te ondermijnen en na de toenadering tusschen Generaal Tsjang Hsue Liang en de Nationale Regeering werd er in een steeds veelvuldiger en heviger mate inbreuk gemaakt door de Mandsjoerysche autoriteiten op de rechten en belangen van Japan, ondanks Japans ernstige pogingen om de situatie te verbeteren. Dit heeft een verontrustende spanning teweeggebracht.
7. Het was in deze atmosfeer van spanning, dat de gebeurtenissen van 18 September plaats vonden; geen van de maatregelen, door het Japansche leger ten tijde van dat incident of daarna genomen, overschreed de grens van het recht op zelfverdediging; het moet na onpartijdige beoordeeling gezegd worden, dat Japan precies hetzelfde gedaan heeft, wat elke andere mogendheid in dezelfde omstandigheden gedaan zou hebben.
8. Mandsjoerije heeft altijd een afzonderlijke positie ingenomen, historisch zoowel als geografisch, in zijn betrekking tot het eigenlijke China en zijn bewoners koesterden bitteren wrok tegen Tsjangs tyrannie en zijn politiek, die Mandsjoerije meesleepte in den burgerstrijd van het eigenlijke China; uit deze geografische en historische omstandigheden, gepaard aan den heerschenden tegenzin ten opzichte van de Tsjang familie, ontstond de bekende beweging van „Bewaakt de grenzen en Geeft ons Vrede!"; de stichting van Mandsjoekwo werd voltrokken door de spontane actie van de Mandsjoerysche bevolking ten gunste van deze beweging, samengaande met de Mandsjoer Herstel Beweging; Mandsjoekwo maakt gestadige vorderingen, geleid door een gezonde politiek en heeft een veelbelovende toekomst voor zich; ten slotte maakt Japans houding ten opzichte van de stichting van Mandsjoekwo en Japans formeele erkenning van dien staat, geenerlei inbreuk op eenige internationale verbintenis.

Uittreksel verklaring.

Na de teleurstelling van de Japansche Regeering en de Japansche Delegatie te hebben kenbaar gemaakt over het aanvaarden van het ontwerp-rapport door de Assemblée en de huidige situatie te hebben betreurd, omdat er niet aan valt te twijfelen, dat hetzelfde doel, hetzelfde verlangen naar een duurzamen vrede allen bij de beraadslagingen en handelingen bezielt, gaat de heer Matsoeoka als volgt voort:

„Het is een welbekend feit, dat Japans politiek gebaseerd is op het waarachtige verlangen den vrede in het Verre Oosten te waarborgen en bij te dragen tot handhaving van den vrede over de geheele wereld. Japan ziet zich echter in de onmogelijkheid geplaatst het rapport te aanvaarden en in het bijzonder heeft het zich beijverd uiteen te zetten, dat de daarin vervatte aanbevelingen niet geschikt geacht kunnen worden om den vrede in dat deel van de wereld te verzekeren.

De Japansche Regeering ziet zich nu genoodzaakt te constateeren, dat er een verschil van opvatting bestaat tuschen Japan en de overige Leden van den Bond omtrent de manier, waarop de vrede in het Verre Oosten gevestigd kan worden. Zij voelt, dat zij nu de grens van samenwerking met den Volkenbond in het Chineesch-Japansche geschil heeft bereikt.



Met hechte wortels stevig
gegrondvest.... tegen alle
stormen bestand.... Zoo
staat sinds 1859 de levens-
verzekeringmaatschappij

NILLMIJ

Hoofdinspecteur voor 's-Gravenhage:

F. J. MAHLMAN

Plaats 31a

5383

De Japansche Regeering zal alsnog haar uiterste best doen voor de vestiging van den vrede in het Verre Oosten en voor de handhaving en versterking van de goede en hartelijke betrekkingen met andere Mogendheden. Ik behoef nauwelijks hieraan toe te voegen, dat de Japansche Regeering zal volharden in haar verlangen bij te dragen tot het welzijn der menschheid en in alle oprechtheid haar politiek van samenwerking aan den arbeid van den wereldvrede zal voortzetten, voor zoover dat mogelijk is in de ongelukkige omstandigheden, die door de aanneming van het rapport zijn geschapen."

(Na deze toespraak trok de Japansche Delegatie zich terug.)

Uittreksel afscheidswaarden van den heer Matsoeoka.

De Japansche leider verklaart hierin Tokio verlaten te hebben met het vaste voornemen alles in het werk te stellen om Japans zaak duidelijk te maken en Europa Japans moeilijkheden en positie te doen begrijpen; hij was vast besloten een breuk tusschen den Bond en Japan te verhinderen, het voor dit land mogelijk te maken in den Bond te blijven en zijn samenwerking voor den wereldvrede voort te zetten. Drie maanden later verlaat hij Genève met het besef, dat alle hoop vrijdeld is. Het bedroeft hem, niet zoo zeer voor Japan, als wel voor den Bond en het meest voor China, dat het rapport werd aanvaard, omdat deze stap van den Bond niet alleen geen oplossing brengt, maar bovendien nog een element van verwarring toevoegt aan den reeds zoo slechten toestand van China.

Het eenige goede, dat, naar zijn oordeel, er uit kan voortkomen, zal zijn, dat het kan bijdragen het Japansche volk nog beter den omvang en de moeilijkheden van Japans taak te doen beseffen, waardoor wellicht bij zijn landgenooten het vaste voornemen nog versterkt kan worden om alles te riskeeren voor het groote doel: orde en vrede te handhaven in het geheele gebied van Oost-Azië. Indien de actie van den Bond een zoodanige uitwerking zou hebben, dan zou Japan, ondanks alles, reden hebben den Bond dankbaar te zijn. Hij uit de hoop, dat het optreden van den Bond niet de kloof zal vergrooten, die het Oosten van het Westen scheidt en dat de Leden van den Bond tot inzicht mogen komen.

Wij ontvingen het ondervolgende levensbericht, waaraan wij gaarne plaatsing verleen.

Mevrouw L. J. HISSINK-SNELLEBRAND †

Den 12en Juni 11. overleed te Bussum in den ouderdom van 80 jaar Mevrouw L. J. Hissink—Snellebrand, die, na een jarenlang welbesteed, werkzaam en succesvol leven in de tropen, in 1927 voor goed repatriëerd was om haar laatste levensjaren in ons vaderland te slijten.

Door een langdurige ziekte van haar man, toenmaals adjunct-inspecteur bij den Ned. Ind. post- en telegraafdienst, zich plotseling voor de taak geplaatst ziende alleen voor haar vijf jonge kinderen te moeten zorgen, stelde zij zich in 1889 in dienst van het Ned. Ind. onderwijs en werd aldus één van de weinige vrouwelijke krachten, die in dezen ver achter ons liggenden tijd bij het Gouvernement werkzaam waren. Na het doorloopen van alle rangen nam zij als hoofdonderwijzeres haar pensioen, niet om van de toch wel verdiende rust te gaan genieten, doch om zich geheel te kunnen geven aan het doel, dat zij zich in den loop van haar pedagogische carrière gesteld had, n.l. het ontwikkelen van de vele goede eigenschappen van het Indo-meisje, omdat zij daarin het versterken van den Nederlandschen stam in onze koloniën zag.

Gedurende haar laatste verlot in Nederland vertoevende wist zij daarvoor door talrijke lezingen de belangstelling te wekken en werd als gevolg daarvan in 1911 overgegaan tot het stichten van de Vereeniging tot oprichting van Jongevrouwenscholen in Ned. Oost-Indië, waarvan zij gedurende haar laatste levensjaren eerevoorzitster was.

Nadat zij den dienst verlaten had, zette Mevrouw Hissink zich te Malang aan de verwerkelijking van haar ideaal en opende zij er in een haar zelve toebehoorend gebouw de eerste *Juliana-Stichting*, waar gestreefd werd om- en minvermogene Indo-meisjes kosteloos tot goede huisvrouwen en goede toekomstige moeders op te voeden. Aldus werd de grondslag gelegd van de thans te Malang in een eigen pand gevestigde *Juliana-Stichting I*.

Te Semarang werd met behulp van enkele welgezinde medewerkers overgegaan eerst tot het vestigen van een afdeling Midden-Java, en toen de bijdragen dit mogelijk gemaakt hadden tot de oprichting te Ambarawa van de *Juliana-Stichting 2*, die thans te Semarang in een eigen pand haar zo'n nuttig werk uitvoert.

De arbeid van Mevrouw Hissink en de Vereeniging werd door het Ned. Ind. Gouvernement met belangstelling gevolgd en ter erkenning hiervan werd aan de beide Stichtingen subsidie verleend.

Voor haar vertrek uit Indië kwam de overledene bovendien met het *Indo-Europeesch Verbond* te Batavia overeen, dat op een aan dit Verbond door de Ver. daartoe af te staan terrein te Malang een *Internaat* voor de allerarmste Indo-meisjes opgericht zou worden om er haar tot flinke huisvrouwen op te leiden. Aan de uitvoering

van dit plan is nog geen gevolg gegeven kunnen worden, aangezien de noodige fondsen hiervoor nog ontbreken. Ter opwekking voor het goede doel deed de thans ontslapene op haar 80en verjaardag nog een beroep op alle weldenkenden om hiertoe te willen medewerken. In verband hiermede werd door het I.E.V. te Batavia een z.g.n. *Hissink-fonds* gesticht, waarin de giften bijeengebracht worden.

Allen, die meevoelen, van welk groot gewicht het is te beletten, dat de allerarmsten onder de Indo-meisjes in de kampong terecht komen, met welk streven ongetwijfeld een zeer voornaam belang van onzen Nederlandschen stam gediend wordt, wekken wij hiermede op het zoo edele streven van de ontslapene door een bijdrage, hoe gering ook, te willen steunen.

Jaarverslag.

Afdeling Arnhem.

Jaarverslag 1932.

Door de moeilijke tijden zagen verschillende leden zich genoodzaakt voor het lidmaatschap te bedanken en liep het ledenaantal terug tot 152.

In verband met den finantieelen toestand der afdeling werd slechts een lezing gehouden door den Oud-Luit. Kol. O. I. L. Pimentel over:

„De zeden en gewoonten van de koppensnellende Dajaks van Centraal Borneo”.

In den loop van het jaar werden 5 bestuursvergaderingen gehouden, welke in hoofdzaak liepen over de geschillen tusschen het Dag. Bestuur en het Bestuur der Afdeling. Het Bestuur der afdeling vermeende de functies niet meer te kunnen vervullen en heeft in de alg. vergadering op 27 Dec. en bloc bedankt.

Twice algemeene vergaderingen werden gehouden; een was gewijd aan de nieuwe propaganda, de andere aan de Bestuursverkiezing.

Aangezien geen der leden op 27 Dec. voldoende ingelicht was over het gerezen geschil, stelde zich niemand der leden beschikbaar voor eene bestuursfunctie, zoodat de afdeling op het einde van het jaar geen bestuur had.

Uit vervlogen dagen.

Uit den: Naamwyser waarin vermeld worden de Naamen en Woonplaatsen van haar Ed. Gr. Achth. de Heeren Regeerders der Stadt Amsterdam Dezes Jaars 1760, enz.

Gouverneurs. Generaal,

Die over de Provincie van Suriname hebben geregeert t'zedert den Jaare 1683.

De Heer Cornelis van Aarsen van Sommelsdijk, den 20 July 1683, Obiit 19 July 1688.

De Heer Jan van Scharpenhuysen, den 20 December 1688. Zyn Demissie bekomen 1695.

De Heer Mr. Paal van der Veen; den 20 October 1695. Zyn Demissie bekomen 1706.

De Heer Mr. Willem de Gruyter den 23 October 1706. Obiit 1707.

De Heer Johan de Goyer; 15 April 1709. Obiit 1715.

De Heer Johan Mahony, 22 January 1716. Obiit 1717.

De Heer Jan Coëtier, den 2 Maart 1718. Obiit 1721.

De Heer Hendrik Temming, 1 Oct. 1721. Obiit 1727.

De Heer Carel Emelius Hendrik de Cheusses, den 26 July 1728. Obiit 1734.

De Heer Jacob Alexander Henry de Cheusses, den 9 July 1734. Obiit 1735.

De heer Jan Ray, den 6 July 1735. Obiit 1737.

De Heer Gerard van de Schepper, den 11 Sept. 1737. Zijn Demissie bekomen Primo November 1741.

De Heer Mr. Jan Jacob Mauricius, den 7 Feb. 1742. Zijn Demissie bekomen 1753.

De Heer Pieter Aalbers van der Meer, 1754. Obiit 1756.

De Heer Wighold Crommelin, 1756.

Pareverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Het prijsgeven van den gouden standaard.

Door de Nederlandsche Kamer van Koophandel te *Johannesburg* is rapport uitgebracht over den invloed van het prijsgeven van den gouden standaard door de Unie van Zuid-Afrika op den uitvoer uit Nederland en *Ned. Oost-Indië* (*De Java-Bode*, 12/5, 3de bl.). De importeurs in Zuid-Afrika hebben voor overzeesche inkoop 30 % meer te betalen, terwijl de stijging van de prijzen eerst geleidelijk geschiedt. Een waardevast ruilmiddel geniet vertrouwen; firma's, die zich met een kleine winstmarge moeten tevreden stellen, zullen zich twee maal bedenken alvorens haar export op Zuid-Afrika te continueeren. In de praktijk blijkt dat het Zuid-Afrikaansche pond den koers van Sterling volgt. Voor den afzet van Nederlandsche en Ned.-Indische producten beteekent het prijsgeven van den gouden standaard een *vergroote concurrentie* tegen de landen, die het voorbeeld van Engeland reeds eerder gevolgd hebben; verder worden financieele schaden geleden op uitstaande vorderingen en op het bezit van Zuid-Afrikaansche obligatiën. De vraag doet zich echter voor of landen met den gouden standaard als Nederland, op den duur niet zullen kunnen wijzen op *lagere productiekosten*, waardoor zij in staat zullen zijn met succes te concurreeren tegen landen met gedeprecieerde valuta (o.a. bij den bouw van suikerfabrieken in Br.-Indië); de kosten voor levensonderhoud zijn in de goudlanden sedert 21 Sept. '31 met 18 % gedaald, terwijl die in andere landen niet zijn gedaald of zelfs gestegen. Naarmate de *waardevastheid van den gulden* het algemeen vertrouwen als basis van internationale verrekningen gaat genieten, zullen meerdere handelstransacties in deze munt worden verrekend. Het Diamant Syndicaat in Londen en Zuid-Afrika verkoopt reeds zijn producten in guldens, terwijl *exporten van Ned. Oost-Indië* naar Zuid-Afrika gedeeltelijk via Amsterdam in guldens gefinancierd worden. Exporteurs uit Nederland en Ned. Oost-Indië zullen zich bij de gewijzigde omstandigheden in Zuid-Afrika dienen aan te passen en een product moeten aanbieden, dat concurreerend is. *Nieuw-Zeeland* en *Australië* hebben ten opzichte van Engeland elk een deprecieerde valuta; men vraagt zich af op welk niveau het Zuid-Afrikaansche pond zal worden gestabiliseerd.

Internationale en Oostersche vraagstukken worden behandeld o.a. in *De Loc.* (15/5, blz. 15 „Br.-Indische hervormingen”), *De Java-Bode* (13/5, 4de bl. „De kleine industrieën van Tonkin”) en het *Soer. Hbl.* (9 t/m. 15/5, 1ste bl. Correspondenties).

Het Verre Oosten en Ned.-Indië.

Volgens het „Australië”-nummer van het „Econ. Weekblad” exporteert Ned.-Indië naar Australië o.m.: thee, suiker, kapok, harde touwvezels, tapioca, aardolie en aardolieproducten. Anderzijds betreft Ned.-Indië in hoofdzaak eetwaren en genotmiddelen uit Australië, o.m.: *boter* (in 1932 99.26 %), *tarwemeel* (95.7 %), *biscuits*, brood en beschuit (15 %), melk, vet (14 %), hammen (71 %), vruchten (44 %), vruchten op water (178 ton), steenkool (33.000 ton) en leder (76 %). Uit e. e. a. concludeert het *Soer. Hbl.* (12 en 13/5, 2de bl. „Australië in het Ec. Wkbl.”, J. G. B.) dat op het gebied van meel en *boter* Australië zijn goede kansen blijft behouden, dat een uitbreiding van *comestibles*, ten koste van Nederlandsche, Fransche en Engelsche eveneens in de lijn der mogelijkheden behoort, maar die vermeerdering van den invoer gaat zijn natuurlijke gang. Het was onnoodig daar een *show-boat* voor te charteren. Voor de industrieën van den tweeden rang in Austr-

Vereenigde Octrooibureaux

Beëdigde Octrooibezorgers

H. J. Kooy - Ir. H. J. J. Weurman

Bezuidenhout 69 's-Gravenhage

Telefoon 772080 772081 772082

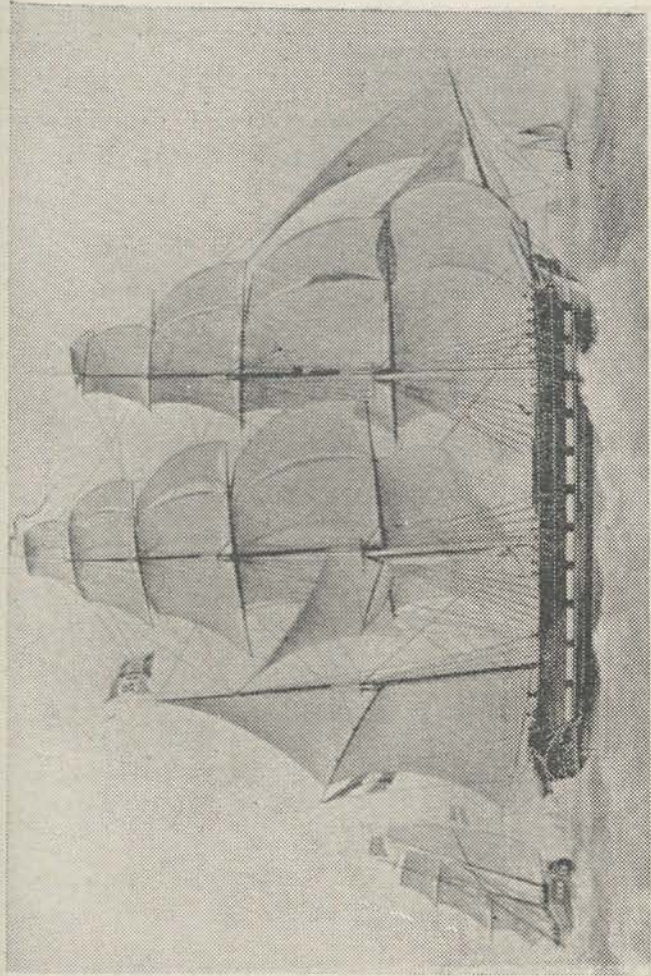
Aanvragen van Octrooien voor uitvindingen en deponeren van Handels- en Fabrieksmerken in alle landen. 5044

Het gouden feest van den Rotterdammer 11000

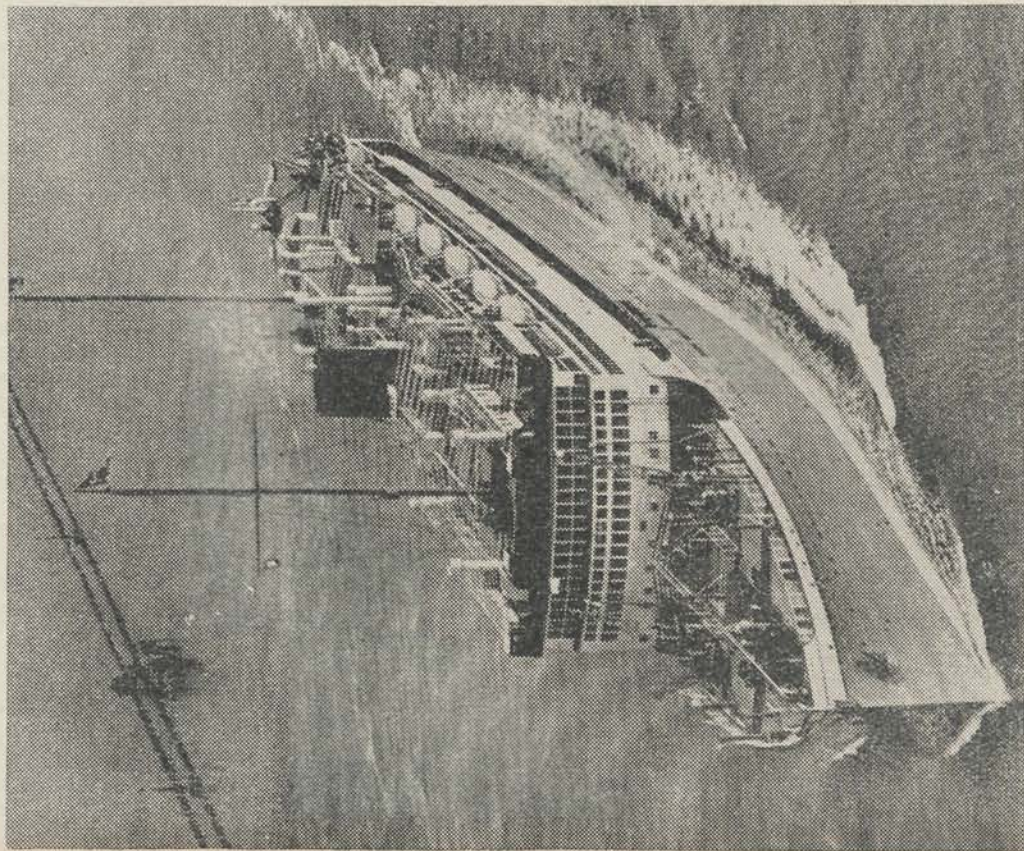
Het gouden feest van den „Rotterdamschen Lloyd“



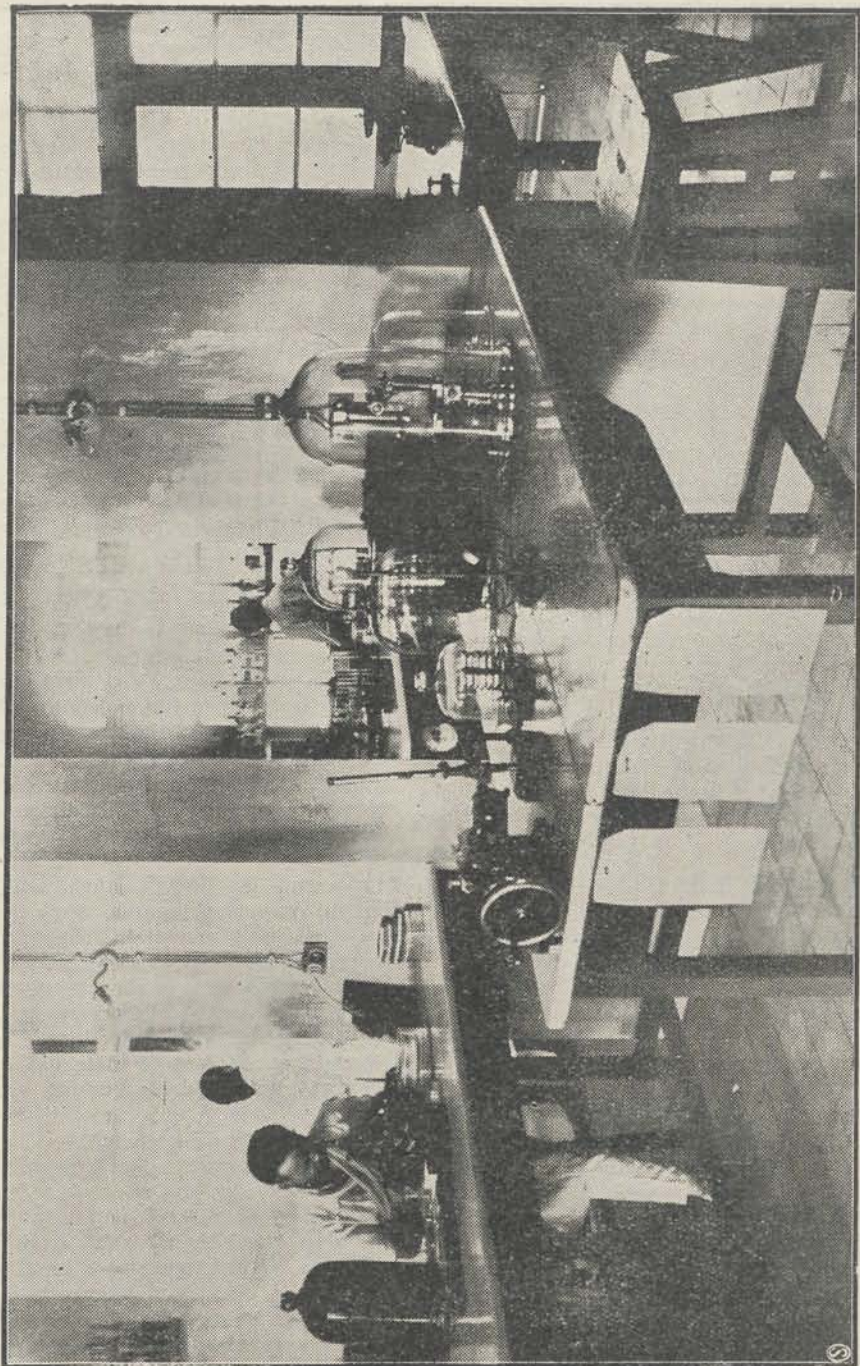
Het jubileum van den Rotterdamschen Lloyd te Rotterdam. De aanbieding van geschenken namens het personeel aan de directie.



Het eerste schip voor Ruys: het barkschip „Cornelis Wernard Eduard“.



Het laatste schip van den Rotterdamschen Lloyd: Het dubbelschroef-mail-motorschip „Dempo“.



Fransch Soudan. — Intérieur van het bacteriologisch laboratorium. Aan de verbetering van de hygiënische toestanden besteedt het Fransche koloniale bestuur de meest mogelijke zorg. (Foto: Agence Economique de l'Afrique Occid. [franc.])

VAN VREEMDE KOLONIËN.

D. VAN DER LAAN 'S-GRAVENHAGE

LOOD- EN ZINKWERKEN SANITAIRE INSTALLATIES ZEESTRAAT 94

5128

— TELEFOON 180557 —

lië, blijken Oostersche landen een afzetgebied op te leveren voor: geconserveerde levensmiddelen, landbouw- en andere werktuigen, schoei- sel, confectie-artikelen, lederen artikelen, bouwmaterialen en elektrische benodigdheden; van deze artikelen was de show-boat ruim voorzien. Op het gebied van de laatste vier geconserveerde artikelen is *expansie naar Ned.-Indië mogelijk*, mits de Australische fabrikant zich meer instelt op Indië's behoeften en „konkurrenz-fähig” wordt met andere importeerende landen, hetgeen — gezien zijn dure main d'oeuvre — niet zoo heel waarschijnlijk wordt geacht. *Australië probeere in onze Oost de oprichting van fabrieken*, welke zijn schitterende vruchten kunnen verwerken tot jams, geconfijte vruchten of anderszins. Het heeft daar het voordeel van goedkope suiker en goedkope werkkrachten; zoodoende zal het niet alleen in Azië, maar zelfs in Europa kunnen mededingen op dat gebied.

In de Industriele Club te Amsterdam sprak de heer Welter over *de mogelijkheden voor onze industrie in het Verre Oosten*. N. h. o. van het *Soer. Hbl.* (11/5, 3de bl. „Alg. Commercieel Overz.”, B.) bestaat er echter onder de huidige omstandigheden, welke een totale verandering in de structuur van onze samenleving zullen brengen, geen enkele aanleiding voor het Westersche intellect en kapitaal, om Oostersche volken (als China) tot eerste klas concurrenten op te voeren; het wereldproductieapparaat is, gezien de ontstellend lage koopkracht van het overgrote deel der wereldbevolking, reeds veel te groot. Het scheppen, en nog wel op crediet, van Oostersche concurrenten is niets anders dan het delven van het graf voor Westersch intellect, kapitaal en arbeid. Dat moge men bedenken!

Nieuw-Guinea.

Het *Soer. Hbl.* (15/5) vertelt van „Des Volkenbonds Nieuw-Guinea”. Iedere week wordt van *de Bulolo goudvelden in centraal Nieuw-Guinea* voor £ 12.000 aan gouden staven van 30 Eng. ponden per post aangeteekend naar Sydney gezonden. Eens per week wordt het goud gesmolten en in staven gegoten en in kleine *Junkersvliegtuigen* geladen, welke de kostbare vracht in een half uur vliegens naar de kust vervoeren, waar de zending aan de zorgen van de postambtenaren wordt overgedragen. Een boot brengt dan een half dozijn van deze aangeteekende postpakketten in 10 à 12 dagen naar Sydney.

Bij het jongste bodemonderzoek in Nederlandsch Nieuw-Guinea heeft de Commissie tochten gemaakt van Pim aan de Humboldtbaai langs het Sentanimeer via Sabron naar Deprape aan de Noordkust; van Manokwari via Andai in Westelijke richting tot de Prafi en in Noordoostelijke richting naar de kust en terug naar Manokwari; van de kust naar de Angi-meren, en tenslotte is het terrein onderzocht om Wefiani (Amberbaken) en Oostelijk van Sorong. Nergens kon men in *den Vogelkop* verder dan tot 25 K.M. van de kust komen. Dit bodemkundig onderzoek ontleent zijn bijzondere waarde aan de omstandigheid dat het zich aansluit bij een onderzoek naar de vegetatie, het klimaat en de afvoergelegenheid. Over een half jaar heeft men aldus een goede basis voor een eventueel begin van goede kolonisatie. *Emigratie eischt* echter — n. h. i. van

De Loc. (15/5, blz. 27, Z.) in velerlei richting strenge selectie van het menschenmateriaal.

De begroting voor 1934.

Het doet den heer J. G. Boon leed te constateren, dat wederom de bezuinigingen moeten worden gevonden op salarissen en pensioenen (*Soer. Hbl.* 11/5, 2de bl.). Wanneer noodzakelijk, dragen die bezuinigingen ook zijne goedkeuring weg, maar in de eerste plaats had hij deze willen zien gezocht in *meer efficiency bij de Departementen*; daardoor zou — men leze het artikel „Over een geheim testament-Bodenhansen” — enorm bezuinigd kunnen worden. Men kiest als vroeger echter weer den eenvoudigsten, maar daarom nog niet den besten weg. Tevens waarschuwt de heer Boon voor verdere inkrimping van personeel en verdere verlaging van soldijen; ook op materieel gebied lijkt hem een meerdere bezuiniging niet aanbevelenswaardig.

Uit de Vorstenlanden. Over titels.

De titel *Pangeran* zou zijn afgeleid van het oud-Javaansche „angher”, dat „op iemand wachten” beteekent. De letterlijke beteekenis van *Pangeran* zou dus wezen: „degen op wien gewacht wordt”. Nederlandsch sprekend, betitelt men de Pangerans in Solo veelal met „Prins”. De titel *Panembahan* (van „Sembah”, voorwerp van eerbiedige vereering) is in onbruik geraakt en ook het Gouvernement schenkt haren priajis geen hooger titel meer dan: *Pangeran*. Men heeft dit zoo juist nog kunnen zien bij de verheffing (na zijn aftreden als Lid van den Raad van N.-I.) van *Raden Adhipati Ario Achmad Djajadiningrat* tot *Pangeran*, met het recht den gouden song-song te voeren.

Kangdjeng is afgeleid van het oud-Javaansche *djeng*, dat voet beduidt en *Kang*, als aanwijzend voornaamwoord. De beteekenis is dus: „de voet”, voor „Uw voet”. Men neemt dus voor het geheel, dat te groot en te voornaam is om te noemen, een deel en dan wel het laagste. Er is een tijd geweest, dat men in Duitschland niet kómen kon, of men was meteen Herr Doktor voor iederen Ober. Gaf men Pf. 10 foor, dan werd men automatisch Herr Baron; boven de M-Trinkgeld was het Herr Graf etc. Aan deze in den grond dwaaze gewoonte — niet zoozeer dwaas van die het zegt, maar des te dwazer van wien het zich aan laat leunen! — denkt men iedermaal, wanneer jeugdige personen, die gansch geen aanspraak maken kunnen op zoo hoog eene titulatuur, zich laten aanleunen, dat kantooroppassers en andere ondergeschikten, hunne vragen beantwoorden met „Kangdjeng”. Een hoofd van Gewestelijk Bestuur, een president van den Raad van Justitie, prachtig; maar niet een jongmensch, dat pas komt kijken. Laten dezulken toch begrijpen, dat het niet in de eerste plaats de kantooroppassers zijn, die zich belachelijk maken.

Toean, eigenlijk *Toewan*, komt van *toewa*, oud, zoodat *toewan* feitelijk „oude” beteekent en dus een eertitel is, waar de ouderdom wordt geëerd.

Als besluit van zijne uiteenzetting geeft het *Soer. Hbl.* (8, 9 en 12/5, 3de bl.) ten slotte den titel, waarmede de Solosche Rijks- en Hofgrootten Z. V. H. den Soesoehoenan betitelen: „*Sampean Dalam, Ingkang Sinoehoen*”. *Sampean Dalam* beteekent: „Voet van den Vorst”. Men vergelijk hier den titel *Kangdjeng*. *Ingkang Sinoehoen* beduidt: „de Verhevene”. — Naar men ziet: een echt-Oostersche, zinrijke en schoone titel.

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers

De inheemsche nationalistische partijen.

De nationalistische federatie in Indië bekend als de P.P.P.K.I., heeft op de conferentie te Solo, de reorganisatie aangenomen, welke voor alle nationalistische partijen toetreding mogelijk moet maken. Aan

ir. Soekarno, den leider van de Partai Indonesia, was verleden jaar opgedragen het hervormingsplan te ontwerpen, zoodat het bericht niet verrassen zal dat zijn partij onmiddellijk na de aanneming van zijn ontwerp tot de P.P.P.K.I. is toegetreden.

Het Volksraadslid Thamrin is tot voorzitter van de Federatie verkozen, mr. Sartono, geestverwant van ir. Soekarno, tot secretaris-penningmeester.

Besloten is, in December te Solo een Indonesisch Congres te houden.

Intusschen vernamen wij nog niet dat de P.N.I. (van Moh. Hatta) ook tot de federatie zou zijn toegetreden. De Partai Sarekat Islam staat er eveneens buiten. En de Bintang Timoer vestigt er in een bespreking van het reeds eerder gemelde manifest, na de Solosche conferentie tot de bevolking gericht, de aandacht op, dat de naam van Rasoendan, de nationalistische organisatie voor de Soendalanden van West-Java, daarop ontbreekt als onderteekenaar. Het blad vernam van den P.P.P.K.I.-voorzitter Thamrin ais motief, dat ter conferentie geen vertegenwoordiger dier vereeniging aanwezig was geweest. En op de vraag waarom ook de vereeniging Kaoem Betawi ontbrak, verklaarde hij, dat die vereeniging zich uit de P.P.P.K.I. teruggetrokken had. Het blad vroeg hoe dit overeenkomen kon met het voorzitterschap van den heer Thamrin, die toch ook voorzitter der Kaoem Betawi was, waarop hij verklaarde dat dit niets uitmaakte, daar het voorzitterschap der P.P.P.K.I. een zuiver „persoonlijke” functie is. Hij was zelfs ook lid van Pasoendan. Dat de Sarekat Islam niet in de federatie zit, schrijft het Maleische blad aan haar internationalistische tendenzen toe. Wat de P.N.I. betreft, deze zou bezwaar hebben tegen toetreding, omdat ook „burgerlijke” vereenigingen lid van de federatie zijn.

Het blad „Djawa Tengah” wijst er nog op, dat thans naast een coöperator, den heer Thamrin, een non-coöperator, mr. Sartono, in het bestuur der federatie zitting heeft.

Inlandsche waardeering.

De „Bintang Timoer” van 15 Juni, prees, naar Aneta berichtte, in haar beoordeeling van de rede van den Gouverneur-Generaal, uitgesproken bij de opening van den Volksraad, den Gouverneur-Generaal als iemand, die zich zelfstandig een meening vormt en zich niet laat beïnvloeden door officieele en particuliere adviseurs.

Het blad meent, dat Ned.-Indië iemand, die verheven is boven alle influisteringen, zowel van links als van rechts, juist noodig had.

Politieke vervolgingen.

De „Bintang Timoer” meldde, dat Amir Sjarifoedin, leider van de „Partij Indonesia”, student aan de rechtshoogeschool, directeur der volksuniversiteit in Gang Kenari, redacteur van de „Banteng”, vervolgd zal worden op grond van de artikelen 153 bis en 154 van het wetboek van strafrecht, naar aanleiding van een artikel in de „Banteng” van 30 Maart jl. getiteld „Massa-actie in Indonesië”.

Sjarifoedin zou de volgende maand zijn laatste examen doen aan de rechtshoogeschool.

Voorts zal Soetoyo, de leider der Partai Indonesia te Bandoeng, vervolgd worden wegens een artikel in de „Fikiran Rajat” van 17 Februari, getiteld „Imperialisme in Indonesia”.

Congres „Boedi Oetomo”.

Het congres van Boedi Oetomo is, lezen wij in de inlandsche bladen, op 4 Juni j.l. te Semarang gehouden in de Gedong Rajat Indonesia. De belangstelling was groot.

De voorzitter, de heer Koesoemo Oetoyo gaf een kort overzicht van de geschiedenis van B.O. en aan het slot van zijn rede werd het 25-jarig bestaan herdacht, waarbij alle aanwezigen opstonden, ook de heeren Gobec en Datoek Toemenggoeng, toen de muziek van het Indonesia Raja werd ingezet.

De prae-adviseur Soekardjo Wirjopranoto, het lid van den Volksraad, besprak den toestand van den tani en den steun aan werkloozen.

De politie moest aan twee debaters het woord ontnemen.

In de avondvergadering kwam de bespreking van de politiek van de regeering aan de orde, naar aanleiding van een prae-advies van den heer Soetedjo. Ook werd gesproken over het onderwijs aan Indische kinderen, waarvoor zich tien sprekers hadden opgegeven.

Het congres sprak in verschillende resoluties uit, dat de toestand van den tani slecht is. Aan de economische commissie van B.O. werd opgedragen een ontwerp samen te stellen, dat als leidraad zou kunnen dienen voor het verlenen van steun aan den tani en aan de Sarekat Tani.

Het hoofdbestuur deelde mede, dat het niet tegen toezicht op onderwijs is. Het ontwerp tot wijziging van de onderwijsordonnantie kan worden aanvaard, mits gewijzigd volgens het standpunt van B.O. teneinde willekeur bij de uitvoering te voorkomen. Wordt het wijzigingsvoorstel niet aangenomen, dat zal B.O. haar houding nader bepalen.

Het congres in 1934 zal te Djocja worden gehouden.

Alimin als Kamerlid.

Roestam Effendi heeft den hoofdredacteur van de „Pemandangan” in Indië verzocht, om een krachtige actie te doen organiseren door middel van protest-vergaderingen enz., ter bereiking van de mogelijkheid dat Alimin zijn zetel in de Tweede Kamer kan innemen.

De hoofdredactie antwoordde, dat het blad principieel sympathiek staat tegenover het zitting nemen van „Indonesiërs” in de Nederlandsche volksvertegenwoordiging, doch niet indien het, zooals in het geval Alimin, gaat om communisten, die aan den leiband van Moskou loopen.

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht

Ons Zeewezen.

In het Juni-nr. wijdt A. Hallema een artikel aan het gouden feest van de Rotterdamsche Lloyd. Het artikel over de geschiedenis der bekakening van vaarwaters, reeden, enz. in den O.-I. Archipel wordt in dit nr. voortgezet.

De Indische Culturen.

In het nr. van 16 Mei wordt voortgegaan met de beschouwingen over den landbouw-voorlichtingsdienst in Indië. Ook het artikel over de suikerindustrie wordt in dit nummer vervolgd. Uit den inhoud noemen wij verder een artikel „Cultuurplannen voor Suriname”, — Rijst en Mais! —, in verband met hetgeen de heer H. G. Brandon onlangs in het „Kol. Weekblad” schreef.

De Rijkseenheid.

In het nr. van 14 Juni geeft de heer J. S. C. Kasteleijn indrukken van een reis door Sumatra en Java.

De Indische Verlofganger.

Het nr. van 9 Juni, brengt behalve verenigingsnieuws een interessante bijdrage van Melis Stoke over de Phohi, naar aanleiding van het feit, dat de radio-uitzendingen naar de over-

zeesche gewesten, — naar Oost en West-Indië —, werden hervat.

In het nr. van 16 Juni j.l. causeert Melis Stoke over de „kamferkist”.

Onze Stem.

In het nr. van 12 Mei komt een zeer lezenswaard artikel voor: „Onze Kinderen en de de Haagsche Hoogere Burgerscholen”. Uit den inhoud noemen wij voorts een artikel over Indische Jeugdorganisaties.

„Mededeelingen” van de Handelsvereniging te Medan.

Het nr. van 15 Mei brengt een artikel over „De ontwikkeling der crisis”, uiteraard in verband met den toestand in Indië.

De Planter.

Het nr. van 16 Mei brengt beschouwingen over „Kostprijs en assistenten-regeling”.

Landbouw en Veeteelt.

De beschouwingen over de mogelijkheden der melkveehouderij in Indië worden in het nr. van 15 Mei voortgezet.

Alg. Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Het art. „Java's volk en grond” wordt in het nr. van 13 Mei vervolgd. Voorts beschouwingen over laagland-thee en over de restrictie-maatregelen. Belangrijk is het artikel: „Rijst” met de slotconclusie: „Met rijst alléén komen we er op Java eerlang niet meer!” Ten slotte noemen wij nog een artikel over de gevaren, welke de palmolie- en klappercultuur bedreigen.

De School.

Het nr. van 12 Mei bevat o.m. een artikel: „Conjunctuur-verloop en een lager levenspeil”. De beschouwingen over „Reorganisatie en Leerplanwijziging” worden in dit nr. voortgezet.

„Nederlandsch-Indië”.

Het 30 April-nr. van het orgaan van de Vaderlandsche Club opent met een gedocumenteerd artikel over de Inlandsche Beweging. Het artikel: „Het Britsch Indische Voorbeeld” wordt in dit nr. vervolgd.

Het Economisch Weekblad.

De handelsbetrekkingen tusschen Ned.-Indië en Australië hebben de volle aandacht in het nr. van 28 April. Verschillende artikelen zijn er aan gewijd.

In het nr. van 5 Mei worden de gevolgen nagegaan van de depreciatie van het Zuid-Afrikaansche pond op den uitvoer uit Ned.-Indië.

Dr. W. L. Groeneveld Meijer schrijft over de verbindingen tusschen Nederland en Indië.

Ir. E. K. E. Halewijn schrijft in dit nr. over fabriekmatige winning van klapperolie uit de vische klappers.

Maandblad voor Beeldende Kunsten.

Uit den inhoud van de Juni-aflevering noemen wij: De beelden van Tjandi Djogo en hun voor-Indisch prototype door dr. A. J. Bernet Kempers.

Het vliegveld.

In de Juni-aflevering geeft Jhr. J. C. Mollerus indrukken aan boord van een Indië-Luchtvaarder. Voorts beschouwingen met kaarten en tabellen over de Amsterdam-Batavia luchtlijn.

Orgaan van den Ned. Ind. Plantersbond.

In het nr. van 13 Mei komt o.m. voor een artikel over Margosa-olie, een cultuur met bestaansmogelijkheden.

Volkscredietwezen.

Het nr. van April is geheel gewijd aan dorpscredietwezen, coöperatie en Volkscredietbank, met o.m. bijdragen van de heeren W. Middendorp, Mr. Th. A. Fruin en R. M. Margono.

De Banier.

Het nr. van 4 Mei geeft o.m. beschouwingen over de te Batavia gehouden groote Kerkvergadering.

Orgaan van de N.-I. Officiersvereniging.

De April-aflevering opent met een artikel: „Discipline”. De beschouwingen over het Verre Oosten in 1932 worden voortgezet, evenals de „Uitstapjes” in het taalgebied van het Maleisch.

Actueel Wereldnieuws.

Het 13 Mei-nr. brengt o.m. bij fraaie afbeeldingen een artikel over de Krakatau. Voorts een en ander over den Bandoengschen Dierentuin.

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

Ons Suriname.

In de Juni-aflevering wordt de Creolenkerk in Paramaribo beschreven, voorheen en thans. Voorts stippen wij uit den inhoud aan een en ander over het kerkelijke en maatschappelijke leven in de districten van Suriname.

„De Katholieke Missiën”.

De Juni-aflevering brengt het eerst gedeelte van een serie artikelen: „Van 'n brave koloniaal” door Piet Heerkens; in dit eerste artikel wordt de reis naar Indië beschreven.

Sint Melania-blad.

Het Juni-Juli nr. opent met een „In Memoriam”, gewijd aan wijlen Raden Ajoë Catharina Hardjadiningrat, in haar leven een katholieke sociale werkster, een nationale katholieke vrouwenfiguur van beteekenis. Voorts vinden wij in dit nummer bijzonderheden over het missiewerk op Java, in Zuid-Celebes en in Zuid-Sumatra.

Nederlandsch Zendingsblad.

In het Juni nr. wordt een en ander verteld over jubilerende oud-zendelingen, ds. Ferguson en den heer Zwaan. Voorts vinden wij iets vermeld over de Zendingskweekschool te Koloe-watoe, Groot-Sangi.

Het Zendingsblad.

In het Juni-nr. vinden wij een en ander vermeld over de Keucheniuschool te Djokja.

Suriname

Nederlandsche Handel Maatschappij.

Wij ontleenen aan het verslag over 1932, dat de suikerproductie 17.536 ton bedroeg, waarvan 16.259 naar Europa werd verscheept. Bedroeg het verlies op het agentschap Marienburg in 1931 f 411.156, in het verslagjaar was dit verlies f 303.969, een belangrijke schadepost, welke, hopen wij, zal worden ingehaald. Immers Marienburg neemt een zoo belangrijke plaats in Suriname in, dat zij niet kan worden gemist.

De verzouting van Polderwater en den grond.

Verschenen is Bulletin No. 51 van het landbouwproefstation getiteld: I. Onderzoek naar de verzouting van het polderwater en de gronden van enkele Surinaamsche plantages. II. Onderzoek naar het chloorgehalte van de Nickerierivier bij Paradise, van Maart 1931 tot Maart 1932, door den landbouwscheikundige dr. H. J. Müller. Hij komt tot de onderstaande gevoigtrekkingen:

I. Het chloorgehalte van de polderwateren in Suriname dat in sommige gevallen vrij aanzienlijke waarden bereikt, vormt in het algemeen geen gevaar voor de koffiecultuur. De oorzaak dezer verzouting moet waarschijnlijk voornamelijk worden toegeschreven aan het binnendringen van rivierwater door lekkage van de sluizen.

2. Het chloorgehalte van den bodem is in de normale gevallen in de bouwkuin zoo gering, dat van een schadelijken invloed voor de koffie- en suikerrietcultuur geen sprake kan zijn.

3. Een verzouting van de bouwkuin door capillair opstijgend grondwater is niet te duchten.

Gedenkteeken voor dr. Jenny Weyerman.

Wij lezen in een der Surinaamsche bladen, dat op het emplacement der waterleiding op Republiek onder de vlaggestok een gedenkteeken met buste voor den vader der waterleiding, dr. Henny Weyerman is ont-huld, die op 27 Augustus 1931 in Suri-name overleed.

Kinineverstreking.

In de Memorie van Antwoord van de Kol. Huish. begroting voor 1934 antwoordt de Gouverneur in Hoofdstuk VI bij Openbare Gezondheidsdienst op een vraag naar kostelooze kinineverstreking het volgende: In dat antwoord viel ons op, dat de Ned. Indiërs practisch allen als onvermogen worden beschouwd. Van de Britsch-Indiërs kan men dat niet zeggen.

Alhoewel oogenschijnlijk kostelooze verstreking van kinine het gebruik moet bevorderen, heeft jarenlange ervaring op afdoende wijze geleerd, dat kosteloos verstrekte kinine zoo slecht wordt benut, dat ondergeteekende zich niet gerechtigd acht die kostelooze verstreking weer in te voeren. Het juiste systeem in deze moeilijke tijden is wel het formeel handhaven van het voorschrift tot betaling met een zeer elemente toepassing hiervan, zooals thans reeds in alle districten geschiedt.

De voor 10 cents verstrekte hoeveelheid kinine varieert voor volwassenen van 4½ tot 7½ gram; aangezien de waarde daarvan zonder onkosten van vracht en distributie f 0.27 tot f 0.45 bedraagt, is van het behalen van winst hierop, gelijk in het voorloopig verslag ondersteld is, geen sprake. Juiste gegevens omtrent de hoeveelheid door patiënten „betaalde” kinine kunnen niet worden verstrekt. Onderstaande staat geeft aan voor ieder district de voor 1932 „aangevraagde” hoeveelheid kinine en de in die districten in totaal ontvangen gelden voor alle verstrekte geneesmiddelen (kinine en andere). Toegevoegd zij ten slotte hieraan, dat Nederlandsch-Indiërs practisch allen als onvermogen worden beschouwd, zoodat hun de kinine gratis wordt verstrekt.

	Grammen kinine	Totale ontvangsten
Livorno	4.500	f 203,40
Uitvlugt	13.875	432,60
Lelydorp	6.450	59,80
Domburg	3.450	174,20
Nw. Amsterdam	10.650	29,45
Mariënborg	425	—
Katwijk	5.375	12,00
Frederiksdorp	5.250	44,50
Constantia	1.175	42,48
Groningen	8.800	124,40
Coronie	2.500	(x)
Margarethenburg	500	(x)
Paradise	425	(x)
te zamen	63.375	f 1.122,83

De verstrekte hoeveelheid kinine vertegenwoordigt een factuurswaarde van rond f 4.400 en zou — indien uitsluitend tegen ontvangst van 10 cents per driedaagsche dosis verkocht — hebben moeten opbrengen rond f 1.275.

Hoewel uit het voorgaande blijkt, dat het Bestuur niet karig is met het verleenen van kostelooze behandeling, ontmoet het denkbeeld om de districtsgeneesheeren te verplichten tot kostelooze behandeling van alle klein-landbouwers, die niet aangeslagen zijn in de inkomstenbelasting, bij ondergeteekende

bezwaren. In die lijn consequent doorgaande, zou de geheele bevolking, voor zoover niet in de inkomstenbelasting aangeslagen, kostelooze behandeling kunnen vragen.

Klachten over bestuursbeleid.

In het Voorloopig Verslag van de hier-voren besproken begroting werden allerlei klachten over het bestuursbeleid geuit. Verschillende bladen in Nederland namen die over. Het is o.i. niet meer dan billijk, dat het antwoord van den gouverneur in § 6 voorkomend, eveneens wordt bekend gemaakt. Het luidt als volgt:

De meening van enkele leden, dat het be-stuursbeleid der laatste tien jaren reden geeft tot ontevredenheid wordt niet door feiten gestaafd.

Dat in een tijdperk van economische de-pressie, gelijk thans doorleefd wordt, de ontevredenheid onder bepaalde lagen der bevolking toeneemt, is een verschijnsel, dat overal ter wereld wordt waargenomen. Eveneens, dat velen in deze perioden van malaise de ondervonden tegenslagen op rekening van Regeering en Bestuur willen stellen. Het ontbreekt daarbij niet aan de stuurlied aan den wal, die scherpe critiek op de overheidshandelingen doen hooren, zonder te letten op de bezwaren, welke zich voordoen en vaak met miskenning van hetgeen in het werk wordt gesteld en de herhaalde pogingen, welke beproefd worden om deze bezwaren te overwinnen en in de nooden van het oogenblik te voorzien.

Dat enkele keeren wettelijke regelingen bij Koninklijk besluit moesten worden tot stand gebracht, zou op zichzelf zeker niet als een, de crisisgevolgen verscherpende bestuursdaad kunnen worden aangemerkt; Regeering en Bestuur zijn hierbij toch geleid door het ernstige streven tot bevordering van het welzijn van het land en zijne bevolking.

Dat oppositie door de daarbij betrokken groepen gevoerd wordt tegen versoeringsmaatregelen, ligt in den aard van zaken, evenals dat teleurstelling bij de betrokken bevolkingsgroepen zal ontstaan, wanneer aan hare naar voren gebrachte verlangens niet of niet ten volle is kunnen worden voldaan.

Dit alles stempelt het bestuursbeleid echter echter nog niet tot verkeerd en onjuist.

Zijnerzijds kan ook niet worden toegegeven, dat niet voldoende contact tusschen Bestuur en bevolking zou bestaan.

Persoonlijk bevordert de ondergeteekende dit contact zooveel mogelijk en de bestuursorganen hebben in deze de oude banen niet verlaten.

De mededeeling van den Minister van Koloniën betreffende de vermindering van de tegenkating van de bevolking tegen de waterleiding en betreffende de houding van de Javaansche plantage-arbeiders tegenover de loonsverlaging kunnen op zich zelve niet onjuist heeten en leveren zeker niet het bewijs van gebrek aan voorlichting van dezen bewindsman door het plaatselijk bestuur.

Van ontevredenheid der Javaansche plan-tage-arbeiders tegen de loonsverlaging is aan het Bestuur althans niet gebleken. Het is verder kunnen worden waargenomen, dat onder den invloed van de scherpe droogte van de tweede helft van het vorige jaar, toen allerwege gebrek aan drinkwater ontstond, velen hun oordeel ten aanzien van de behoefte aan de waterleiding hebben gewijzigd, zoodat met reden mocht gesproken worden van een „vermindering” van de tegenkating tegen deze voorziening. Deze mededeeling houdt toch niet in, dat elke tegenkating is opgehouden te bestaan, hoezeer de ondergeteekende de overtuiging behoudt, dat, wanneer de aanvankelijke financieele bezwaren zullen zijn overwonnen, de bevolking geheel anders tegenover de waterleiding zal te staan komen.



**Behangerij - Stoffeerdery
en Beddenmakerij
Complete Meubilerij
H. J. VAN AKEN
Van Aerssenstraat 249
Den Haag - Tel. 55378
5188**

Machinale rijstbouw.

De bekende belangstellende in Suriname, Tj. Pyttersen noemt in zijn artikel in het niet ambtelijke gedeelte van Handelsberichten, De Nederlandsche Mercur van 25 Mei no. 1367, het plan Van Dijk: Een proef van beteekenis in Suriname, welke bij wel-slagen een ruim perspectief voor onze in-dustrie, handel en scheepvaart kan openen.

Minder goed komt het plan-Brandon, het Welvaartsplan voor Suriname, er af, dat de heer Brandon, voorvechter, in woord en geschrift heeft behandeld en verdedigd. In de zitting van de Koloniale Staten zeide de gedelegeerde prof. G. Stahel, bij de behan-deling van de begroting voor Suriname voor 1934:

dat drie deskundigen van het Koloniaal In-stituut, na een serieuus onderzoek van het plan Brandon, een minder gunstig advies uitbrachten. Niettemin was de Gouverneur bereid, indien van particuliere zijde f 20.000 voor het doel beschikbaar werd gesteld, de zaak te steunen met f 10.000 voornamelijk uit sympathie voor de belangstelling en voor de persoonlijke offers door den heer Brandon ten behoeve van zijn geboorteland ge-bracht. Van particuliere zijde is men tot-dus- verre niet bereid tot medewerking, zoodat het Gouvernement voorshands een afwach-tende houding aanneemt.

Wij moeten hieruit dus afleiden, dat in Nederland voor een dergelijk nationaal plan geen f 20.000 is bijeengebracht kunnen worden, zoodat ook het gouvernement de ont-brekende f 10.000 niet als steun kan geven. Zal de heer Brandon zijn pogingen nu op-geven? De aanhouder wint. Wij blijven de belangstelling voor het plan-Brandon op- wekken.

De Dietsche Spelers naar de West.

Ondanks alle misère en achteruitgang blijkt behoefte aan ontspanning in de West te bestaan en wij lezen nu dat een 2de kunst-reis van Willem van der Veer zal worden ondernomen. De Dietsche Spelers zullen 27 Juni met het s.s. Oranje-Nassau van de Kon. Ned. Stoomboot-Mij te Amsterdam een tweede kunstreis ondernemen naar Suri-name, Curaçao, Aruba en indien mogelijk Bonaire en Maracaibo (Venezuela). De ar-tistische leiding zal Eduard Verkade voeren.

De eerste voorstelling zal plaats hebben op 17 Juli te Paramaribo van: Een Huwe-lijk onder Lodewijk XV van Alexander Du-mas Fils, blijspel in 4 bedrijven met eigen décors en nieuw ontworpen costuums van de firma Michels te Amsterdam.

Het gezelschap, dat uit zeven personen zal bestaan, zal ongeveer drie weken te Pa-ramaribo blijven en zes verschillende blij-spelen geven. 5 Augustus vertrekken zij uit Paramaribo naar Curaçao, waar De Dietsche Spelers een maand zullen verblijven. In dezen tijd zal Aruba worden aangedaan voor het geven van eenige voorstellingen. 1 October hoopt het gezelschap met de Colombia van de Kon. Ned. Stoomboot-Mij. weer in Hol-land terug te zijn.

Complete Woninginrichtingen

op termijnbetaling

Zeervoordeelige prijzen
Grootte keuze. Begrotingen gratis

Speciale afdeling van Kleeding voor Heeren,
Dames en Kinderen 5369

LOEB NOORDEINDE 107-109
DEN HAAG

W. J. Stokvis

Kon. Fabriek van Metaalwerken

Heeregracht 9, Den Haag

**SANITAIR
VERLICHTING
VERWARMING**

Grootste sortering — Laagste prijzen
5370



Ch. F. RIJKEN & Co.

Pianofabrikanten

5373

NOORDEINDE 154, DEN HAAG

Telefoon 112523 - Giro No. 31010



MEERPOEL
heeft méér keus

PRINS HENDRIKSTR. 153. TEL. 334853
FILIALEN: HEERENGRACHT 44 a. TEL. 114173
COPERNICUSSTRAAT 123. HOEK BEER-TEL. 333128



Uw adres voor:

Edison-, Crystalphone-
en Philips-
Apparaten en Luidsprekers

Kunstzaal Edison

's-Gravenhage, Plaats 24. Tel. 115765

DAAR ZIT 'N GENIEPIG HAARTJE
DAT HET UURWERK / TILHOUDT.
WIJ REPAREREN ALLE MERKEN
POL- EN VE/TZAK-HORLOGES/
MET 12 MAANDEN GARANTIE

J. VAN WILLIGEN en ZONEN
HOEK PIET-HEIN - ZOUTMAN/TRAAT



Nieuwste Huis kino

ook in huur

Afwerken van films

N.V. FOCUSA FOTAX

Wagenstraat 60 en
Lange Poten 9a
5061

TH. P. SCHRIJVER

Loodgieter, Zinkwerker en Metselaar

Houtmarkt 38-39 - Den Haag

Telefoon 117860 - Giro 152874

Aanleg voor Gas- en Waterleiding. Plaatsen
van Baden, Geysers, Sanitaire Closets,
Fontein en Electriche Geleidingen.

5017

Dit zijn Uwe adressen!!!

De voorstellingen worden alle onder de bescherming van het Alg. Ned. Verbond gegeven. En de Vader des Vaderlands zal ten slotte ook in Paramaribo worden vertoond.

Curaçao

Juist!

Men zal het kunnen verstaan, dat wij met groote dankbaarheid hebben kennis genomen van het laatste gedeelte van het hoofdartikel van den heer Menkman in het nr. van 8 Juni 1.1., vooral van de woorden: Ons orgaan „kan de bron zijn van alle informatie aangaande hetgeen er ginds leeft en omgekeerd kan het ter kennis van de lezers dáár brengen wat h.t.l. over Suriname en Curaçao wordt geschreven en gesproken”. Dat is nu vijftien jaar lang onze opvatting geweest, en deze van zoo gezaghebbende zijde met de sanctie van het hoofdbestuur in een naschrift als de juiste erkend te zien, geeft reden tot beschamende dankbaarheid. En te meer verheugen wij ons

hierin, omdat wij mogen aannemen, dat het ook de opvatting weergeeft van onze Curaçoesche afdeling. Immers deze beschouwdde het zoo, dat de groote hoop belangstellende lezers buiten Curaçao door ons orgaan op de hoogte gebracht dienen te worden van hetgeen daarginds geschiedt, toen zij haar, ook door de *Amigoe* geloofde, perscommissie instelde, om verbetering te brengen in de berichtgeving omtrent Curaçao in het *Koloniaal Weekblad*.

De openingsrede.

Wij hebben in ons blad van 18 Mei 1.1. aan de hand van een Aneta-telegram een korte samenvatting gegeven van de openingsrede, door den gouverneur 9 Mei 1.1. in den Kolonialen raad gehouden. Wij hebben toen gezegd, dat indien het telegram ons niet al te eenzijdig inlichtte, Curaçao wel in een uitzonderingstoestand te midden van de wereldcrisis scheen te verkeren. Nu wij de geheele rede hebben overgelezen, moeten wij zeggen, dat Aneta de rede zeer juist heeft samengevat.

Wij willen nu nog vermelden, dat aan de mededeeling: de rust onder de bevolking

duurt voort, is toegevoegd: „Wel worden op het eiland Curaçao invloeden van buiten merkbaar, hetgeen in onze internationale haven met de hier wonende personen van velerlei nationaliteit niet kon uitblijven, doch verwacht mag worden, dat de bevolking zal inzien, met welke oogmerken deze ondergrondse actie plaats heeft”.

En verder: „Hier is nog voor velen, die willen, werk te vinden. Men mag echter niet verwachten, dat de omstandigheden zoo gunstig zullen zijn als eenige jaren geleden, toen een ieder werk kon vinden in het vak, dat hij het zijne noemt”, waaraan voorafging: „Er zijn echter werklozen, die niet willen inzien, dat de tijd van groote voorspoed voorbij is en dat de bevolking hard moet aanpakken om een behoorlijk bestaan te hebben”.

En in aansluiting aan de opmerkingen van den heer Statius Muller, verleden week door ons meegedeeld, laten wij volgen: „Curaçao mag niet geheel afhankelijk zijn van de groote industrieën. Andere middelen van bestaan, mogen niet worden verwaarloosd. Een eenvoudige opleiding voor den tuinbouw en den kleinen landbouw zal worden opge-

zet. Bevordering van de visscherij ligt in het plan... Oprichting van kleine industrieën zou voor Curaçao zeer gewenscht zijn".

In dit verband wees de gouverneur ook op de mogelijkheid, dat op twee der bovenwindsche eilanden mijnproductie zou worden ter hand genomen. De *Amigoe* van een week later deelt mee, dat op St. Eustatius een concessie voor het winnen van mangaanerts uit het zand aan de baai van Oranjestad zou zijn of worden uitgegeven. Voorts zou daar krijt ontdekt zijn, om goud glim-mend te maken.

Er schijnt verder sprake te zijn van zwa-welwinning op Saba en van hervatting der goudontginning op Aruba.

De begrooting.

Wij kunnen er niet aan denken, alles uit de behandeling der begrooting voor 1934 naar voren te brengen, zelfs niet het belangrijkste. Slechts hier en daar doen we een greep.

Mr. Eskes besprak de geschiedenis der vorige begrooting, waarin, zooals men weet, de Staten-generaal een woordje hebben kun-nen meespreken. Zijn slotsom was, dat de gevolgde procedure „volmaakt overbodig" is geweest; zelfs vertrouwd hij, dat op Cura-çao — niemand meer — allerminst het be-stuur — eenig nut of voordeel in deze procedure zal zien.

Wij vreezen, dat mr. Eskes te veel naar zich toe rekent, vooral met dat „allerminst het bestuur". En misschien is er meer dan één, die juist mede aan die procedure de groote eenstemmigheid tusschen gouverneur en raad bij de begrooting voor 1934 dank weet.

Verlaging der middelen.

Zooals men zich herinneren zal, is een der dingen, waarvoor de behandeling der begrooting voor 1933 in de Staten-generaal gediend heeft, de verlaging der middelen. Deze middelen worden alleen als zoodanig genoemd in het ontwerp der begrooting en de raming in een bijgevoegden staat. Eer-lijk gezegd, hebben wij ons ook afgevraagd, waarom de Koloniale raad dezen staat niet verminderd had. De heer Eskes deelt nu mee, dat dit niet gebeurd is, omdat dit niet kon, daar de raad de cijfers van dezen staat niet vaststelt.

Middelen.

De *Curaçaosche Courant* van 19 Mei 11. bevat de middelenstaat over Maart 1933. Daaruit blijkt, dat het eerste kwartaal van 1933 f130.000 boven dat van 1932 is ge-bleven, en bijna f500.000 beneden de ra-ming bleef. Hiermee is wel wat ingehaald — althans wat de vergelijking met 1932 betreft — van de ongunstige cijfers over de eerste twee maanden; Maart '33 was ongeveer f110.000 boven Maart 1932. Ook Maart 1933 bleef onder de raming, en wel f75.000.

De West-Indische Gids.

Naar wij vernemen zijn de heeren W. R. Menkman en H. Schütz toegetreden tot de redactie van dit tijdschrift.

Uit den Verren Vreemde

Het viermogendheden-verdrag.

Over het algemeen heeft dit verdrag een goede, ja zelfs een zeer goede pers. Wij kun-nen die geestdrift niet deelen.

Toen Mussolini den 7en Juni in den Senaat te Rome over het verdrag sprak, zeide hij dat er feitelijk al in den Volkenbond een hierarchie bestaat, doordien de vier groote mogendheden reeds elk een permanenten zetel hebben in den

REISBUREAU LISSONE N.V.
AMSTERDAM

Leidschestraat 5 — Dam 10

BOEKT UW SCHEEPSPASSAGES NEDERLAND-INDIË
PER HOLLANDSCHE OF BUITENLANDSCHE LIJNEN

— Vraagt inlichtingen over onze goedkope Zomerreizen —

REISBUREAU LINDEMAN N.V.
DEN HAAG

Groenmarkt 22 en bijkantoren

5033

V. B.-raad. Deze opvatting is, naar den geest van het V. B.-instituut, onjuist. Aan de vier aanvankelijk benoemde permanente leden: Engeland, Frankrijk, Italië, Japan werd die plaats toegedacht (en later kwam Duitschland erbij, terwijl Japan heen gaat), omdat aange-nomen werd, dat de belangen dier landen min of meer dadelijk gemoeid zijn in alle kwesties, welke in den V. B. aan de orde kunnen komen. Maar bij de behandeling van elke kwestie op zich zelf hebben zij geen bevoorrechte of over-heerschende macht. Mussolini is de man van wien de viermogendheden-overeenkomst is uit-gegaan, de leider, die in zijn land alles wat van de overheid uitgaat naar zijn hand zet, hij sprak in den Senaat een lang voorbereide rede uit, wat hij daar gezegd heeft is overdacht en gemeend.

De inleiding tot het geparafeerde verdrag voert wel met zware verklaringen de herinne-ringen bij aan de bepalingen van het V. B.-pact en zij verzekert, dat deze bepalingen den verdragsluiters heilig zijn, maar Mussolini's uit-lating is gekomen na de parafeering. De drie andere staten hebben bij andere gelegenheden meer dan eens doen uitkomen, dat zij zich in den V. B. ook voelen als vaste toonaangevers. Zij zullen de door den Duce uitgesproken mee-ning wel niet sterk veroordeelen — het tegen-deel kan zonder al te groote vrijmoedigheid aangenomen worden.

De z. g. n. kleine entente heeft wel vrees ge-koesterd, dat het verdrag, terwijl het den V. B. heet te versterken, dien V. B. in menig opzicht tot een instrument der vier machthebbenden zal maken, maar zij heeft zich door Frankrijk laten geruststellen, — althans in voldoende mate om hare bezwaren los te laten.

Maar Polen is in verzet gebleven. Polen is eigenlijk het eenige Europeesche land dat sputtert. Het standpunt van dit jonge rijk is goed weergegeven door den oud-minister Mied-zinski in *Gazeta Polska*, zijn artikel besluit met: „Als de leden van den V. B. verdeeld wor-den in spelers en toekijkers, dan zou de geheele openbare meening van Polen zich tegen een dergelijken staat van zaken verzetten". Dit lijkt ons een standpunt te zijn, dat alle V. B.-leden te overwegen hebben, met dien verstande echter dat zij daarbij het oog moeten houden op het algemeen —, het wereldstandpunt. Polen redeneert, als wij 't juist begrijpen, voor zich. 't Heeft dit ook gedaan toen het een semi-per-manent lidmaatschap in den Raad verkreeg; het wil als groote mogendheid behandeld wor-den. Zien wij dit juist, dan zou het voor zich als vijfde vragen, wat 't van de vier afkeurt. Dat is dan onze bedoeling niet. In het nieuwe verdrag wordt voor de V. B. eigenlijk niets nieuws bepaald, juist daarin ligt opgesloten, dat men het noodig vindt in de verhoudingen toch iets nieuws te leggen. Waar dit geschiedt buiten de andere leden om komt het de V. B.-gedachte te na. Is dit winst?

Dit is niet het eenige, waarom wij het vier-mogendhedenverdrag zonder geestdrift aan-kondigen.

Het gevaar teekent zich van een vormen van bondgenootschappen in de wereld, die tegen-over elkander komen te staan. De V. B. wilde een wereldverbodering. Door een verdrag als 't nu geslotene, wordt, al wordt dit stellig ontkend, een W.- en M.-Europa-bond in den V. B. gevormd, wordt scheiding gebracht waar eenheid doel was. Met Japan is 't verre Oosten

los gelaten; voor Z.-Amerika is art. 16 niet toe-passelijk verklaard ten aanzien van een staat, lid van den V. B., die tot oorlogsverklaring aan een ander lid is overgegaan; dit alles moge zijn goede redenen hebben, een feit is, dat nu zij, die de leiding willen krijgen, geen poging doen om die leiding aan de wereldgemeenschap ten goede te doen komen, maar West- en Midden-Europa in een eigen gemeenschap afzonderen.

Wat wij aanvoerden over het V. B.-pact, geldt mede voor de andere wereld-verdragen in den aanhef van het nieuwe verdrag in herinnering gebracht. Ook de andere artikelen van dit ver-drag beloven niet veel.

Art. 16 van het V. B.-pact, waarin het vereend optreden van de V. B.-leden met sancties tegen een oorlogsmisdadiger wordt behandeld, zal-zoo lezen wij (art. II), een behoorlijke uitvoering moeten krijgen; maar hoort Japan, Bolivia en Paraguay lachen!

't Lijkt heel mooi (art. III), dat de vier de in-ternationale ontwapeningskwestie willen aan-pakken, voor zoover de ontwapeningsconferentie niet tot een gewenscht resultaat mocht ko-men; maar wie durft in ernst van deze be-moeienis, die alle landen direct betreft, en waar-bij ook Amerika, Rusland, Japan, e. a. buiten den V. B. staande landen betrokken zijn, iets verwachten, als de ontwapeningsconferentie op een fiasco uitloopt?

Wie durft ook van hun afgezonderde samen-werking iets verwachten (art. IV) voor de op-losing der economische kwesties, als Londen, in verband met Genève, die oplossing niet brengt door algemeene samenwerking?

Er is zeker wel goeds te zeggen van het vier-mogendhedenverdrag. Al ware 't slechts dat de politieke spanning tusschen Frankrijk enerzijds Italië en Duitschland anderzijds ver-minderd is. Men kan 't ook mooi vinden, dat verschillende onderwerpen van hoogst ernstigen aard op zijde gezet zijn, omdat er geen oplos-sing voor te vinden was. Men mag het verdrag beschouwen als een verderen groei van Lo-carno. Over al deze zaken verheugen wij ons gaarne met de blijmoedigen, maar in den grond van ons hart betreuren wij het dat ook voor den V. B. de redding wordt gezocht in en door een fascistische methode.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Informatie-bureau.

Het informatiebureau der Vereeniging, Smidswater 10, (nabij het Korte Voorhout), Den Haag, is dagelijks geopend van 10-12 en van 2½-4 uur (des Zaterdags alleen tot 12 uur).

Internationale koloniale verbodering.

In de bladen van Zaterdag, 17 dezer, ver-scheen onder bovenstaand opschrift, het vol-gende bericht:

België weet zijn koloniale pioniers te eeren-Nadat ten vorigen jare de kolonel van Geele was gehuldigd, komt Zondag de beurt aan kol-onel Liebrechts, die een halve eeuw geleden zijn koloniale loopbaan in de Congo aanving. Te zijner eere wordt een grootsche maaltijd aangericht in het Paleis van Egmond te Brus-

sel, waaraan een driehonderdtal personen zal deelnemen.

Tot bijwoning van dit Belgische nationale feest zijn ook vertegenwoordigers van andere landen uitgenoodigd. Sedert tijdens de Parijse koloniale tentoonstelling een internationaal verbond werd gesticht is er een band tusschen „de oud-gasten” van verschillende landen ontstaan. Vertegenwoordiger voor Nederland is de voorzitter van ons verbond van Koloniale vereenigingen, de heer R. Zuyderhoff.

Als aanvulling daarop kunnen wij, ten gunste van onze lezers alsnog mededeelen dat, onder de ongeveer 300 deelnemers aan den maaltijd zich bevonden de Belgische Minister van Koloniën Tschoffen en diens ambtgenooten van Onderwijs en van Openbare Gezondheid.

De held van den dag, de kolonel Liebrechts werd in den loop van den middag gedecoreerd met het Belgische Grootkruis der Leeuwenorde en tevens in den adelstand verheven met den titel van baron.

De Minister van Koloniën voornoemd deelde in zijn tafelrede nog mede dat de begroting van den Congo een deficit aanwees maar dat op het moederland de plicht rust de Congo in dit tekort te gemoet te komen, aangezien België niet wenscht aangemerkt te worden als handelsman maar als opvoeder van dit gewest.

Verscheidene volksliederen werden ten gehore gebracht, o.m. het Wilhelmus en het Wien Neêrlands bloed.

Inderdaad, België weet zijn koloniale pioniers te eeren.

Adresverandering.

Den leden wordt beleefd doch dringend verzocht, bij adresverandering, hiervan ten spoedigste mededeeling te doen in: in Nederland, aan den Administrateur der Vereeniging, Smidswater 10, nabij het Korte Voorhout, Den Haag; in Ned.-Indië aan den Hoofdvertegenwoordiger, den heer L. M. F. Plate, Bromostraat 9, Malang; in Suriname aan den heer M. H. Stephan, Zwartenhovenbrugstraat 35, Paramaribo en in Curaçao aan den heer H. J. C. Bodenburg Hellmund, Willemstad, Secretarissen der aldaar gevestigde Afdelingen.

VAN DE REDACTIE.

Luchtpost naar Ned.-Indië.

Met het vliegtuig dat 15 Juni j.l. van Schiphol naar Ned.-Indië is vertrokken werd 287 K.G. 120 G. bruto luchtpost verzonden met een netto gewicht van 258 K.G. 410 G.

De zending bevatte: 410 briefkaarten en postwissels; 15640 brieven t/m. 5 gram; 1280 brieven t/m. 10 gram; 2551 stuks zwaarder dan 10 gram; 175 drukwerken, akten en monsters zwaarder dan 5 gram; 2493 stuks bestemd voor tusschenliggende landen; tezamen 22549 stuks; benevens 2 postpakketten met een bruto gewicht van 7 K.G. 400 G.

Indisch Tafelruit.

Eenige dagen geleden werden wij aangenaam verrast door de ontvangst van een pakketje, afgezonden door de Afd. Handelsmuseum van het Kon. Koloniaal Instituut te Amsterdam.

Bij opening bleek het pakje enkele exemplaren in te houden van een tweetal Indische vruchtsoorten uit de bergstreken, waarvan de Afd. Handelsmuseum — die zich in de laatste jaren veel moeite geeft verschillende vruchten, uit Oost- en West-Indië, hier te lande bekend te maken om een economische uitvoer uit onze Overzeesche Gewesten te bevorderen — bij wijze van proef, enkele manden uit Deli had laten komen in de koelkamer van een mailboot.

De eene soort, een donker gekleurde vrucht, is de passievrucht, die behoort tot het fijne tafelfruit. De vrucht wordt dwars doorgesneden en met een lepeltje uitgeschept. Het inwendige lijkt op den inhoud van de kruisbes, maar

de smaak is frischer en aangenaam zuur, met een fijn aroma. De inhoud van vele dezer vruchten is ook geschikt voor een bowl.

De tweede soort, een oranjerood gekleurde vrucht, is de terong blanda, welbekend bij allen, die op Java en Sumatra in de bergstreken vertoefd hebben. Ook zij is zuur van smaak, maar scherper dan de passievrucht; de eenvoudigste manier van haar te nuttigen is, als bij een gekookt ei, de top eraf te snijden en den rooden inhoud (niet de schil), met behulp van een lepeltje, op te eten, al dan niet onder toevoeging van wat suiker. Ook voor het maken van frissche compote, met suiker overstrooid, is zij zeer geschikt.

Van beide vruchten hebben we genoten, maar we geven aan de passievrucht de voorkeur, deze wint het in alle opzichten van de Europeesche kruisbes.

Mogen de onvermoeide pogingen van de Afd. Handelsmuseum met succes bekroond worden!

Wij ontvingen:

Jaarverslag over 1932 van het Koloniaal Landbouwmuseum te Deventer;

Vijftiende Jaarverslag der Stichting Verblijf voor den Oud Indisch Militair, Huize Insulinde, Voorstadslaan 268 te Nijmegen;

Twintigste Jaarverslag (1932) der Vereeniging „Tjandi-Stichting” en

Verkort Jaarverslag (1932) van de Koloniale School voor Meisjes en Vrouwen, Westeinde 46 te 's Gravenhage.

Deze verslagen zijn op de leestafel bij het Alg. Secretariaat der Vereeniging, Smidswater 10, bij het korte Voorhout, den Haag, ter kennisneming voor belangstellende leden, nedergelegd.

Dertigste Indologische leergang.

Door het Kon. Kol. Instituut te Amsterdam wordt in het tijdvak 18 September—16 December 1933, bij voldoende deelneming, wederom een Indologische Leergang ingericht ten dienste van hen, die kennis wenschen op te doen omtrent Ned.-Indië, in verband met een toekomstigen werkkring daar te lande of in verband met den wensch om te worden ingeleid in enkele vakken van wetenschap, welke op Ned.-Indië betrekking hebben.

Deze leergang kan bezocht worden door personen van verschillende leeftijd en met uiteenlopende vooropleiding.

Het is bekend, dat hoe langer hoe meer de wenschelijkheid blijkt om eenigszins onderlegd omtrent plaatselijke toestanden en verhoudingen, een werkkring in de overzeesche gebieden te aanvaarden en daarom wordt deze leergang in 't bijzonder onder de aandacht gebracht van hen, die bestemd zijn om te worden aangesteld bij Indische ondernemingen van handel, landbouw en nijverheid.

Men kan zich voor den leergang mondeling of schriftelijk opgeven ten kantore van de Afd. Volkenkunde van het Kon. Kol. Instituut te Amsterdam (O.), Linnaeusstraat 2A, uiterlijk 16 September 1933, tegen storting van f 50, voor den volledige leergang en, voor een of meer leergangen, tegen storting van f 10 per leervak, op postgiro No. 57474.

Het staat ter beoordeeling van den met de leiding van den leergang belaste hoogleraar-directeur van de Afd. Volkenkunde van het Kon. Instituut, of iemand, die den leergang wenscht te volgen, daartoe in staat kan worden geacht.

Nadere inlichtingen zijn vermeld in een klein boekje, dat, op aanvraag, wordt toegezonden door de Afd. Volkenkunde van het Kon. Kol. Instituut; voor belangstellenden ligt dit boekje ook ter inzage bij het

Algemeen Secretariaat van de Kon. Vereeniging „Oost en West”, Smidswater 10, bij het Korte Voorhout, Den Haag.

K. N. I. L. M. nieuws.

Vervoerd werden in April 829 passagiers als volgt over de lijnen verdeeld:

Batavia—Bandoeng	226
Bandoeng—Batavia	266
Batavia—Semarang—Soerabaja	104
Soerabaja—Semarang—Batavia	146
Batavia—Palembang—Singapore	24
Singapore—Palembang—Batavia	16
Batavia—Palembang—Pakanbaroe—Medan	26
Medan—Pakanbaroe—Palembang—Batavia	16
Rond en extravluchten	5

829

Aan vracht werd vervoerd 5489 k.g., aan luchtpost 1250 k.g. of plm. 87.500 brieven.

Het vervoer van luchtpostpakketten nam toe van 139 tot 227 k.g.

Met Pensioen

Ir. G. Gray, hoofd van het bedrijf der S. S. en Tr. op Java, Thomsonlaan 188, Den Haag; W. van der Meij, techn. ambtenaar 1e klasse bij den P. T. T.-dienst, Krispijnsheweg 151, Dordrecht; M. G. Diepenheim, hoofdcontroleur bij den P. T. T.-dienst, Torenlaan 37, Overschie; H. H. A. J. Krauss, hoofdcommies bij het Bezoldigingskantoor, Laan van Meerdervoort 101, Den Haag; mevr. J. M. F. A. L. van Blommestein geb. van Blommestein, hoofd der openbare Europ. lagere meisjesschool te Magelang, de Perponcherstraat 110, Den Haag; A. Bleeker, wd. commies 1e kl. bij den P. T. T.-dienst, Valkstraat 45, p. a. S. Bleeker, Zaandam; Ch. H. D. Witte, plv. inspecteur Inl. Onderwijs in het 2e ressort, Sleedoornstraat 35, Den Haag; Ch. C. Fisher, controleur 1e kl. bij den P. T. T.-dienst, Dunklerstraat 181, Den Haag.

WEST-INDISCHE AMBTENAREN MET VERLOF:

J. J. A. M. Koenen, R. K. geestelijke van den 2en rang, in Curaçao, Dr. Jan Berendsstraat 6, Nijmegen; D. Molenkamp, directeur van den Landsradio- en Telefoon dienst in Curaçao, Olieslagerstraat 26, Winschoten; mej. J. J. Fernandes, onderwijzeres van bijstand bij het Gewoon O. L. O., in Suriname, Weteringschans 97, Amsterdam (C.); M. E. Dovale, commies-verificateur der belastingen in Curaçao, Lammerweg 13, Apeldoorn.

NOMINATIEVE OPGAVE VAN OFFICIEREN EN ONDERLUITENANTS, DIE: A. MET VERLOF HIER TE LANDE ZIJN AANGEKOMEN:

S. P. Schiphorst, off. van gez. 2e kl. Boekweitkorrel 7c, Laren; W. K. van Seijn, 1e luit. genie, Baronielaan 57, Breda; D. Frijlink, 1e luit. inf. Barentszstraat 61, Den Haag; J. J. J. Weevers, onderluit. inf., Havikstraat 18, Den Haag; R. H. de Boer, off. van gez. 2e kl., Zunderdorp, Amsterdam; H. A. Smits, off. van gez. 2e kl. v. Hessenweg 223, de Bilt; C. van Meurs, kapt. der inf., Kamstraat 10, Franeker; J. C. Hubach, off. van gez. 1e kl., Westzijde 102, Zaandam; P. E. Hendriksz., 1e luit. Art., Beeklaan 340, Den Haag; W. A. Meelhuijsen, 1e luit. art., Fred. Hendriklaan 177, Den Haag.

B. GEPENSIONNEERD ZIJN:

A. Boelhouter, onderluit. inf., J. Maetsuyckerstraat 28, Den Haag; F. C. Thomson, kolonel der cav., v. Hoornbeekstraat 54, Den Haag; D. Julius, onderluit. inf., Vriezenveen; H. Behrens, kol. inf., Pens. Sweelinck, Sweelinckstraat, Den Haag.

Mutatiestaat van 14 tot 21 Juni '33

Nieuwe Leden:

A. van Vuure, Oud Schoolhoofd in N.-I., Haarlem, Julianastraat 13.

Voorgesteld door:

den heer H. Rosier te 's-Gravenhage.

Adresveranderingen:

Dr. W. A. Wiemer, Arts, Leeuwarden, van: Van Swietenlaan 2, naar: Harlingerstraat-weg 9a.

Mr. H. G. Verhoeff, Referendaris Dep. B.B., van: Amsterdam, Vossiusstraat 46, naar: Batavia-C., p.a. Dep. B.B., Afd. A.I.

F. B. R. van Rossum, O.-I. Ambtenaar, m.v., van: Valkenburg, Munstr. 6, naar: Utrecht, Beethovenlaan 41.

C. Varkevisser, Nijmegen, Batavierweg, van: 71 naar: 65.

L. H. Kraak, Majoor der Infanterie, van: Bergen-op-Zoom naar: Breda, Cavaleriestraat 9.

Dr. P. J. S. Cramer, van: „Sans Souci” Chesières, Suisse, naar: Wassenaar, Waldeck Pymontlaan 12.

G. J. Baden, Oud Luitenant-Kolonel N.-I. L., Den Haag, van: Van Hoornbeekstraat 57, naar: Frankenslag 328.

W. Antheunissen, Kapitein Mil Pohitietropen, van: Curaçao naar: Den Haag, Spreuwenstraat 31.

Van onze Adverteerders

Weekbericht van 9 tot 15 Juni 1933.

Het offensief tegen den gemeenschappelijke vijand van alle naties, de economische depressie, is begonnen. Zal de poging tot herstel gelukken? Zullen de verschillende mogendheden de afstanden kunnen overbruggen van het kleinzielige egoïsme op economisch gebied, of zal de Conferentie na het nemen van enkele besluiten en aanbevelingen aan de regeeringen uit elkaar gaan en alles bij het oude blijven? *Iedere staatsman weet wat op het spel staat* en hoe verlangend de volkeren van 67 naties op het resultaat wachten. In de grootste spanning verbreidt de geheele wereld de uit Londen komende berichten. Men kan zich, ook al is men geen optimist, niet voorstellen, dat deze Conferentie zou kunnen mislukken.

De

New Yorksche beurs

kenmerkte zich in de afgelopen week door belangrijke koersschommelingen. De koerswinsten van de laatste dagen gingen wederom verloren en een aantal fondsen leden tegenover de voorlaatste week belangrijke koersverliezen. Deze reactie moet echter beschouwd worden als een *gezonde zuivering* van de bestaande posities. Het koersverloop van de eerstvolgende dagen zal aantonen, hoe spoedig het Amerikaanse publiek kalmeert, temeer daar de economische berichten *nog steeds zeer gunstig* zijn. De bedrijvigheid in de industrie is volgens de statistieken met 4,8 % gestegen, de loonen met 11,5 %.

Olie-aandeelen waren met het oog op de te verwachten prijsstijging gevraagd.

Voor *spoorwegaandeelen* werkte de aangekondigde loonsverlaging stimulerend en deze waren ook op de flauwe dagen gevraagd. *Union Pacific* behaalden in deze week voorbijgaand een aanzienlijke koerswinst.

Public Utilities konden zich betrekkelijk goed handhaven.

Metaalwaren verloren in verband met de dalende grondstoffenprijzen eenige procenten. Op de

Londensche beurs

hadden in de afgelopen week de Engelse fondsen de voorkeur boven de internationale. Voor Engelse staatspapieren bestond interesse evenals voor eenige industriële fondsen, waarbij vooral de vaste stemming voor *Cables & Wireless* viel op te merken. Men is van meening, dat deze onderneming van de intredende economische opleving aanzienlijke voordeelen

zal trekken, daar haar omzet dan belangrijk zal toenemen.

Voor *Imperial Chemical* bestond groote belangstelling, terwijl enkele *Tabaksfondsen* van fusieplannen profiteerden.

Zuid-Afrikaansche goudmijnen waren wederom gevraagd.

Groote omzetten vonden plaats in *Foster Clark*, waarvan de koers tot 45/- kon stijgen.

Op de

Amsterdamsche beurs

waren *industriële* waarden prijshoudend. Grootere belangstelling bestond voor koloniale waarden; van laatstgenoemden waren *theefondsen*, voornamelijk *Preanger Regentschappen* en *Sindang Sari*, die wij reeds aanbevolen hebben bij ca. 20 % lagere koersen, bijzonder vast.

De koersfluctuaties in *H. V. A.* en *Java Cultuur* waren niet belangrijk.

Koloniale Bank werden eenige procenten lager genoteerd.

Kon. Olie, die tot 173 % gestegen waren, daalden onder den invloed van de flauwe buitenlandse beurzen tot ca. 168 %.

Daarentegen waren aandeelen *A. N. I. E. M.* ook op de flauwe dagen gevraagd; deze aandeelen hebben hun koers tot 232 %, dus ca. 10 % verbeterd.

Philips, waarin op sommige dagen groote omzetten plaats vonden en die tijdelijk boven 170 % noteerden, konden deze koers niet handhaven en loten op 164 %.

Aku bleven goed prijshoudend; het gepubliceerde jaarverslag oefende op het koersverloop geen invloed uit.

In de laatste dagen van de week lagen *rubberwaarden* flauwer in de markt omdat inzake de restrictie voorloopig nog geen overeenstemming werd bereikt. *Amsterdam Rubber* verloren eenige punten.

Van de hier verhandelde *Amerikaansche fondsen* werden *American Can*, *N. S. Steel* en *Bethl. Steel* gevraagd.

De door ons aanbevolen *United Corp.* stegen tot \$ 13, maar tengevolge van de algemeene flauwe stemming moest ook dit fonds eenige punten prijsgeven; op het huidige niveau van ca. \$ 11 beschouwen wij deze aandeelen echter als *zeer koopwaardig*.

Een zaak neemt geen bediende aan, om zich het leven te veraangemen. Een zaak neemt uitsluitend een werkkraft aan, om haar organisatie beter te doen functioneeren.

(Twaalf brieven aan ons personeel).

GEMEUBILEERDE LANDHUISJES TE HUUR

op de Veluwe, temidden BOSCH en HEIDE

In voor- en najaar speciaal voordeelige prijzen. Te bevragen bij Landgoed Refugium, Elspeet. Tel. 3

Café-Restaurant

„HET HOF VAN BERLIJN” Papienstraat 32, Den Haag - Tel. 1-1-1-7-1-3 — 1-1-0-8-0-8

Zalen voor Partijen en Feesten disponibel. Het Café-Restaurant voor gedistingeerd publiek

Aanbevelend,

5287

HENK SLOENHEK



Een echt Engelsche Afternoon Tea schenken wij in een interessant rustig antiek milieu. 5334

The Antique Tearoom - 117 Noordeinde Den Haag — Telefoon 114066

Leden van Oost en West!

Uw aangewezen adres is:

Electrische

Wasch- en Strijkinrichting E. DE KONING 5272

Floris Heermalestraat 22 — UTRECHT Postrekening 111296

Dit handelsmerk



garandeert kwaliteit

GRATIS DOOR NEDERLAND

Reizen onze 5 ponds Pakketten Prima Gemeleerde INDISCHE THEE

Want zij worden franco toegezonden 5280

Prijzen per pond: f 1.20 tot f 1.80

Vraagt monsters bij: Producten Detailhandel

„HARAV”

VOORBURG

Broekslootkade 3 Telefoon 771772

G. P. I. C.

Gemengde Personeel Inkoop Centrale

verkoopt Meubelen, Haarden, Tafelzilver en Stofzuigers. Alles merkartikelen.

Leden van Oost en West 20% korting.

Bezoekt onze Showrooms

C. P. Thielestraat 24, Rotterdam

5403